

برنامه آگاهسازی و اطلاع رسانی عمومی گزارش اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان

جلد دوم

پایان تحریر
باست جمهوری
برنامه آگاهسازی و اطلاع رسانی عمومی
گزارش اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان

وزارت کشور
سازمان مدیریت برق کشور
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
اسلامی کرمان و گرگان

برنامه آگاهسازی و اطلاع رسانی عمومی در برابر سوانح

جلد دوم: گزارش اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان

Public Awareness Programme on Disaster Risk Management

**Volume II: Reports on Public Awareness Activities in Kerman
and Gorgan Cities**

تدوین

اردشیر سیاح مفضلی

<p>مدیر ناظر بر گزارش: آقای مهندس محمد حسین یزدانی همکاران پژوهشی تدوین گزارش: ندیمه صحفی نمونه خوانی: نگار صحفی ویراستاری: فاطمه شهبازی طراحی گرافیکی و صفحه‌بندی: سالومه سیاح تاریخ تهیه گزارش: بهار ۱۳۹۱ کدینگ گزارش: SCDRM-PA -RE -V02 Strengthening the Capacity of Disaster Risk Management – Public Awareness-Report- Volume 2</p>	<p>عنوان اصلی: برنامه آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی در برابر سوابح عنوان فرعی: جلد دوم: گزارش اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان تهییه کننده: اردشیر سیاح مفضلی - موسسه مطالعات اندیشه شهر و اقتصاد مرجع تایید کننده: کمیته فنی نظارت بر مستندسازی برنامه مشترک (سازمان مدیریت بحران کشور و برنامه عمران ملل متحد) نسخه گزارش: نسخه اول</p>
---	---

- هرگونه نظر، یافته، نتیجه‌گیری و پیشنهاد تجربه شده‌ای در این مستند لزوماً نشان‌دهنده دیدگاه سازمان مدیریت بحران کشور یا برنامه عمران ملل متحد نیست.
- دست‌اندرکاران تهیه و تدوین این مجموعه، از نظرهای اصلاحی تمامی استادان، صاحب‌نظران و علاقه‌مندان استقبال کرده و صمیمانه جهت ارتقای کیفیت این مجموعه ملی و کاهش خطرپذیری بلایای طبیعی در کشور آنها را به کار خواهند بست.

۴	پیشگفتار.....
فصل اول: گزارش اجرای برنامه آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی در دو شهر کرمان و گرگان	
بخش اول: کلیات، اهداف و رویکرد گزارش	
۹	۱-۱- اهداف گزارش .....
۹	۲-۱- علت مطالعه گزارش .....
۱۰	۳-۱- رویکرد گزارش .....
۱۰	۴-۱- این گزارش برای پاسخ به چه سوال‌هایی تدوین شده است؟ .....
۱۰	۵-۱- کاربرد گزارش.....
بخش دوم: اصول و مفاهیم اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله	
۱۲	۱-۲- مروری بر مفاهیم آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی در مدیریت سوانح.....
۱۳	۲-۲- ضرورت اطلاع‌رسانی و آگاه سازی عمومی.....
بخش سوم: مراحل اجرایی آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی	
۱۴	۳-۱- تشکیل کارگروه اجرایی اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی.....
۱۵	۳-۲- نیازسنجی و اولویت‌بندی اقدامات.....
۱۵	۳-۳- تدوین برنامه اجرایی اطلاع‌رسانی عمومی.....
۱۵	۳-۴- اجرای برنامه آگاهسازی عمومی.....
۱۵	۳-۵- کنترل و نظارت مستمر بر اجرای اقدامات.....
۱۵	۳-۶- مستندسازی اقدامات.....
بخش چهارم: خروجی‌های برنامه مشترک در حوزه اطلاع‌رسانی	
۱۶	۴-۱- پوسترهاي اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومي.....
۲۱	۴-۲- بروشورهاي اطلاع‌رسانی .....
۲۵	۴-۳- بیلبورد.....
۲۶	۴-۴- بانک اطلاعات تصاویر آموزشی مدیریت بحران .....
۲۷	۴-۵- برنامه رادیویی و تلویزیونی .....
۳۳	۴-۶- اینیمیشن.....
۳۵	۴-۷- لوح فشرده اطلاع‌رسانی.....
۳۶	۴-۸- حضور در همایش‌ها و کنفرانس‌ها .....
۳۹	۴-۹- سرگرمی کودکان.....
۴۱	۴-۱۰- پورتال و وب‌سایت اینترنتی.....
۴۳	۴-۱۱- اخبار و خبرنامه الکترونیک .....
۴۴	۴-۱۲- طراحی موزه زلزله .....
۴۴	۴-۱۳- مستندسازی اقدامات .....
فصل دوم: گزارش استندهای تهیه شده در برنامه مشترک به منظور اطلاع‌رسانی و آگاهسازی	
عمومی از اقدامات انجام شده	
۴۸	پیشگفتار.....
۴۹	معرفی برنامه.....

جزء اول برنامه مشترک: بهبود دستیابی به اطلاعات مخاطرات و مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی

۵۱.....	۱-۱- پورتال ملی
۵۹.....	۱-۲- دس اینونتار
جزء دوم برنامه: مدیریت خطرپذیری زلزله در شهر با تمرکز بر سطوح میانی و محلی	
۶۵.....	۲-۱- آماده‌سازی مدارس در برابر زلزله
۷۱.....	۲-۲- آماده‌سازی بیمارستان‌ها در برابر زلزله
۷۴.....	۲-۳- برنامه آماده‌سازی محلات در برابر زلزله
۷۹.....	۲-۴- اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی
۸۳.....	۲-۵- ارتقای کیفیت ساخت و ساز ایمن در مناطق شهری
۸۵.....	۲-۶- تدوین سناریوی زلزله در مناطق شهری
۸۷.....	۲-۷- نیازمندی آموزشی

فصل سوم: درس‌های آموخته، تجارب و نکات اصلاحی

۹۳.....	درس‌های آموخته، تجارب و نکات اصلاحی
---------	-------------------------------------

۹۵.....	منابع و مأخذ
۹۵.....	تماس با مجریان و ارائه نظرها و بازخوردهای تکمیلی
۹۶.....	مدیران، دست‌اندرکاران و همکاران طرح

پیشگفتار

مجموعه مستندات برنامه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی مشتمل بر دو جلد است، جلد نخست مجموعه استناد مدیریتی مرتبط با برنامه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی را ارائه کرده است و جلد دوم شامل گزارش اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان درخصوص اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی است.

در جلد دوم مجموعه‌ای از مستندات درخصوص برنامه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی ارائه می‌شود. این مجموعه شامل سه فصل و یک پیوست است. در فصل نخست، گزارش اجرای اقدامات در دو شهر کرمان و گرگان ارائه شده که دربرگیرنده اصول و مفاهیم اطلاع‌رسانی عمومی، مراحل اجرای آگاه‌سازی عمومی در دو شهر کرمان و گرگان و مجموعه کاملی از خروجی‌ها و دستاوردهای برنامه مشترک دولت و برنامه عمران مل متحدد است. در فصل دوم مجموعه‌ای از استنددهای اطلاع‌رسانی عمومی تهیه شده از خروجی‌های برنامه مشترک، ارائه شده است. در فصل سوم به درس‌های آموخته، تجارب و نکات اجرایی و اصلاحی در زمینه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در سوانح اشاره شده است. در پیوست نرم‌افزاری این گزارش، اسلامیدی از مجموعه اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان درخصوص موضوع آگاه‌سازی عمومی به همراه تصاویر و اطلاعات تکمیلی ارائه شده است.

فصل اول

گزارش

اجرای برنامه آگاه‌سازی
در دو شهر کرمان و گرگان

این گزارش برگرفته از نتایج اجرای برنامه مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه عمران ملل متحد با عنوان «ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران» است. این برنامه در سال ۲۰۰۵ به منظور ارتقای ظرفیت‌های مدیریت بحران در کشور آغاز به کار کرد. یکی از اهداف این برنامه «مدیریت ریسک زلزله در مناطق شهری در دو شهر پایلوت کرمان و گرگان» بوده است. نتایج مستقیم حاصل از اجرای آزمایش این برنامه در دو شهر کرمان و گرگان بخش اعظمی از مطالب و درس‌های آموخته این مجموعه را به خود اختصاص داده است.

نتایج به دست آمده از این گزارش، حاصل مستندسازی تجارب و اقدامات بسیاری از افراد، سازمان‌ها و نهادهای ملی و محلی در زمینه کاهش خطرپذیری زلزله در مناطق شهری در کشور است، بنابراین نباید تصور شود که این گزارش زاییده نظرها و دیدگاه‌های شخصی یک فرد یا یک سازمان است.

این گزارش یکی از قسمت‌های مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های مربوط به برنامه تدوین سناریوی زلزله و برنامه پاسخ شهر به وضعیت‌های اضطراری در برابر زلزله است که در ادامه به مهم‌ترین مستندات مرتبط در این حوزه اشاره می‌شود.

این برنامه به مستندسازی و ارائه نتایج حوزه‌های مختلف پیشگیری بحران در مناطق شهری نیز پرداخته که هر یک از این راهنمای و دستورالعمل‌ها به بخشی از نیازهای اولویت‌بندی شده مطرح در کشور در حوزه پیشگیری از وقوع اثرات مخرب زلزله پرداخته است. در ادامه به عنوان این مستندات می‌شود.

- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های آماده‌سازی مدارس
- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های آماده‌سازی بیمارستان‌ها
- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های آماده‌سازی محلات
- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های سناریوی زلزله و تدوین برنامه پاسخ اضطراری
- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های نیازسنجی آموزشی در مدیریت بحران
- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های ساخت و ساز ایمن در مناطق شهری

این گزارش زمانی تهیه شده که این برنامه در دو شهر کرمان و گرگان اجرا شده و بازخوردهای لازم از اجرای این برنامه نیز در این گزارش آورده شده است. همچنین با تجزیه و تحلیل انجام شده توسط تیم دفتر ملی برنامه و تیم متخصص مشاور، نهایی شده است. تمرکز این گزارش بر ارائه مجموعه اقدامات انجام شده درباره آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی درباره زلزله و استفاده از آن در برنامه‌ریزی پیشگیری از بحران، در کل کشور است.

سازمان مدیریت بحران کشور و برنامه عمران ملل متحد امیدوار است تا توزیع گسترده این گزارش در سطوح ملی و محلی راه را برای دست‌یابی بهتر به اقدامات انجام شده در حوزه اطلاع‌رسانی عمومی هموار سازد و جامعه مدیریت بحران سوانح را به سوی هدفی مشترک و قابل ارزیابی سوق داده و عرصه را برای تعامل در زمینه‌ها و جنبه‌های مختلف آمادگی و مقابله با سوانح طبیعی در کشور در تمامی سطوح باز کند.

نحوه استفاده از این گزارش

هم‌اکنون کتاب‌ها و مقالات مختلفی درباره مدیریت بحران در کشور تهیه و منتشر شده است که این کتاب‌ها، رهنمودهایی را به مدیران بحران و علاقهمندان این حوزه درباره مدیریت بحران ارائه می‌شود. ماهیت این گزارش، در حقیقت به عنوان یک کتاب علمی، آموزشی نیست؛ بلکه راهنمایی است پیشنهادی، برگرفته از تجارب پنج ساله برنامه‌ای مشترک، اجرا شده در دو شهر کرمان و گرگان که اقدامات انجام شده طی سال‌های اجرای برنامه را به تصویر کشیده است.

امید است با استفاده از این گزارش، تجارب حاصل از این برنامه به عنوان سرمایه‌های ملی، منجر به افزایش آگاهی عمومی مردم کشور و کاهش خسارات و تلفات ناشی از سوانح طبیعی در کشور شود. در ادامه به نحوه استفاده سریع مخاطبان از این گزارش اشاره شده است.

مدیران و تصمیم‌گیرندگان کلیدی: استانداران، معاونان امور عمرانی استان، مدیران کل مدیریت بحران، فرمانداران و سایر مدیران اجرایی باید فصول سوم و پنجم این گزارش را مطالعه کنند. در فصل سوم مراحل اجرایی آگاهسازی و اطلاع‌رسانی درخصوص زلزله بیان شده است و در فصل پنجم به چالش‌ها و درس‌های آموخته این برنامه پرداخته شده است که مطالعه آن تضمینی برای اجرای بهتر فراهم خواهد کرد. همچنین برای آشنایی با خروجی‌های برنامه مشترک مرور فصل سوم که این موارد را بیان کرده‌است، توصیه می‌شود. مدیران ارشد سطوح ملی و محلی به انبوهی از اطلاعات درباره اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در این گزارش دست خواهند یافت که می‌توانند از آن به عنوان راهنمایی برای اجرای برنامه‌های اطلاع‌رسانی و آگاهسازی درباره سوانح در مناطق شهری و ارتقای ظرفیت‌های مدیریت خطرپذیری سوانح در کشور استفاده کنند.

مدیران بحران و مجریان پروژه‌های پایلوت: باید تمامی فصول را مطالعه کنند. با استفاده از این گزارش، مدیران بحران قادر خواهند بود تا فرآیند تجربه شده‌ای از کشور را درباره اجرای اقدامات اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی را مرور کرده و آن را در شهرهای خود به کار ببرند. توجه به نکات کسب شده و تجارب حاصل از اجرای برنامه‌های گذشته سبب خواهد شد تا حداقل اتفاق و وقت، انرژی و بودجه در سرمایه‌های کشور حاصل شود.

دانشجویان و علاقهمندان: دانشجویان می‌توانند با مرور فصل دوم، به دانش خود در حوزه اطلاع‌رسانی عمومی بیافزاپند و همچنین با مرور فصول دیگر این گزارش تجربه اجرایی در زمینه اجرای آگاهسازی عمومی در کشور را مرور کنند. همچنین برای حل معضلات و مشکلات اجرایی موجود چاره‌ای اندیشیده و ضمن ارائه نظرها و اقدامات اصلاحی، در ادامه مسیر این برنامه، اقدامات اجرایی و علمی جدیدی را در این حوزه رقم زند.

اساتید: اساتید محترم ضمن استفاده از فصول مختلف این گزارش می‌توانند تجارت و درس‌های برگرفته از این مستندات و مطالب علمی و چالش‌های اجرایی حوزه اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی را به دانشجویان منتقل کرده و با بحث، تحلیل و نقد علمی اقدامات انجام شده و ارائه بازخورد آن، به ارتقای ظرفیت‌های موجود مدیریت بحران در کشور باری رسانند.

این گزارش از پنج فصل اصلی تشکیل شده است، نکات راهنمای هر فصل به مواردی خاص اشاره می‌کنند که در آن فصل مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

- فصل اول: «کلیات»، نشان می‌دهد که این گزارش چگونه به کار گرفته می‌شود. مضمون فصل اول بر اهداف، رویکردها و نحوه استفاده گزارش تاکید دارد.
- فصل دوم اصول و مفاهیم اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی را مورد بررسی قرار می‌دهد.
- در فصل سوم، مراحل اجرایی آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی در دو شهر گرگان و کرمان تشریح شده است.
- فصل چهارم نگاهی است به خروجی‌های برنامه مشترک در حوزه اطلاع‌رسانی.
- در فصل پنجم چالش‌ها و درس‌های آموخته از اجرای برنامه آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عموم در دو شهر کرمان و گرگان ارائه شده است.
- نمودار مقابل نشان‌دهنده شمایی کلی از مراحل گزارش است.

ذی‌نفعان، حامیان، مشارکت‌کنندگان

در اجرای آزمایش این برنامه در دو شهر کرمان و گرگان، سازمان‌ها و نهادهای ملی و محلی فراوانی، در جهت اجرا و پیاده‌سازی نخستین تجربه بین‌المللی در زمینه پیشگیری و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله در مناطق شهری و ظرفیت‌سازی مشارکت فعال داشته و در این حوزه گام برداشتند. سازمان‌ها و نهادهای مذکور مشارکت همه‌جانبه‌ای را در اجرای این برنامه از خود نشان دادند و در تمامی جنبه‌ها از این برنامه حمایت کردند. از تمامی این سازمان‌ها و نهادها صمیمانه قدردانی می‌شود. در زیر به برخی از آنها اشاره شده است:

- اداره کل مدیریت بحران استان‌های گلستان و کرمان
- برنامه عمران ملل متحد
- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور
- جمعیت هلال احمر استان‌های گلستان و کرمان
- سازمان مدیریت بحران کشور
- صدا و سیمای مرکز گلستان و کرمان
- استانداری‌های کرمان و گلستان
- سازمان نظام مهندسی استان‌های گلستان و کرمان
- شهرباری‌های گرگان و کرمان
- معاونت امور عمرانی استانداری‌های گلستان و کرمان
- سازمان‌های غیردولتی دو شهر گرگان و کرمان

بخش اول: کلیات گزارش

در این فصل تلاش شده اهداف و سوالهایی که قبل از تدوین این مستند مورد نظر بوده است، پیش از پرداختن به موضوع اصلی بیان شود. توضیحات ذیل می‌تواند رویکرد و اهداف نگارندگان این مجموعه را مشخص سازد. در این فصل به سوالات زیر پاسخ داده خواهد شد.

- چرا باید این گزارش را بخوانیم؟
- رویکرد این گزارش چیست؟
- چرا باید از این گزارش استفاده کرد؟
- چه موقع می‌توان از این گزارش استفاده کرد؟

۱-۱-۱- اهداف گزارش *

این گزارش با سازماندهی و مستندکردن بخش قابل توجهی از تجارب، یافته‌ها و چالش‌های موجود در حوزه آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی زلزله در کشور، جهت دست‌یابی به اهداف ذیل تهیه و تدوین شده است:

- مستندسازی اقدامات و نتایج اجرای برنامه کاهش خطرپذیری زلزله در مناطق شهری درباره اطلاع‌رسانی، آگاهسازی عمومی و تشخیص کیفی اقدامات انجام شده، مفاهیم کلیدی اجرایی در دو شهر مورد آزمایش کرمان و گرگان به شیوه‌ای که مدیران و تصمیم‌گیرندگان کلیدی بتوانند به خوبی با آن ارتباط برقرار کرده و از نتایج آن بهره جویند.
- ارائه نظاممند دستاوردهای برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد در زمینه اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی، جهت شفافسازی هر چه بیشتر اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان و تسهیل استفاده مدیران و تصمیم‌گیران سایر شهرهای کشور در انتقال موثر مفاهیم و ظرفیت‌سازی در سطوح مختلف و بنا نهادن چارچوبی اجرایی و یکپارچه از اقدامات اجرایی کاربردی در حوزه مدیریت سوانح.
- تسهیل دسترسی مدیران و مجریان برنامه‌های اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی، به اطلاعات و یافته‌های تجارب گذشته در این زمینه.

۱-۲-۱- علت مطالعه گزارش

در این برنامه بودجه قابل توجهی در کشور صرف شده تا تجاربی در حوزه اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی کسب شوند، بدیهی است که نمی‌توان گفت تمامی اقدامات در بهترین شکل خود اجرا شده است، اما در اجرای نمونه‌های موردى و طرح‌های آزمایشی، این امکان فراهم می‌شود که بتوان ضمن صرفه‌جویی در مصرف، از آموخته‌ها درس گرفت و پیشرفت کرد.

با مطالعه این گزارش، مجریان و مدیران قادر خواهند بود تا با استفاده از ابزارهای مختلف اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی حجم بسیار وسیعی از تلفات و خسارت‌های بالقوه ناشی از زلزله را کاهش دهند و آنها را به بهترین شکل و پیش از وقوع مدیریت کنند.

۱-۳- رویکرد گزارش

این گزارش، به مستندسازی تجارب برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد، با رویکرد پژوهشی-کاربردی پرداخته است و سعی شده تا بر قسمت‌هایی تاکید کند که بیشتر به اجرا نزدیک است. با توجه به اهداف یاد شده در گزارش، مخاطب اصلی این گزارش مدیران و تصمیم‌گیرندگان کلیدی مدیریت بحران هستند و با استفاده از این نتایج، قادر خواهند بود ظرفیت‌های موجود در حوزه برنامه‌ریزی مدیریت بحران را ارتقا بخشند و با مرور این تجارب، از هدر رفت بودجه و زمان جلوگیری به عمل آورند. دست‌اندرکاران تهیه و تدوین این مجموعه، از نظرات اصلاحی تمامی استاید، صاحب‌نظران و علاقه‌مندان استقبال کرده و صمیمانه جهت ارتقای کیفیت این مجموعه ملی و کاهش خطرپذیری بلایای طبیعی در کشور، دست یاری به سوی آنها دراز کرده و کلیه نظرها و پیشنهادهای را در چارچوب مشخص به کار خواهند بست.

از آنجا که سعی شده تا تمامی تجارب حاصل از اجرای برنامه، مستند شوند و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند، بنابراین خوانندگان در قسمت‌هایی با مجموعه وسیعی از یافته‌ها، راه‌کارها و پیشنهادها روبرو خواهند شد که این یافته‌ها لازم‌الاجرا نیستند و عموماً جنبه پیشنهادی دارند. در این مستند هرگونه نظر، یافته، نتیجه‌گیری و پیشنهاد تجربه شده‌ای لزوماً نشان‌دهنده دیدگاه سازمان مدیریت بحران کشور یا برنامه عمران ملل متحد نیست.

گفتنی است که این گزارش، جوابگوی تمامی سوال‌ها یا حلal تمامی مشکلات اجرایی در حوزه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی نیست و از آنجا که موضوع‌های مطرح شده در مدیریت بحران به صورت پویا، دائم در حال تغییر و تحول هستند، بنابراین موارد مطرح شده در این گزارش نیز از این اصل مستثنی نبوده و نباید به عنوان اصول قطعی، بهترین روش یا حرف آخر در این حوزه در نظر گرفته شود و از این رو به آن به عنوان گامی نخست در راه تداوم ارتقای ظرفیت‌های مدیریت بحران در کشور باید نگاه کرد.

۱-۴- این گزارش برای پاسخ به چه سوال‌هایی تدوین شده است؟

این گزارش با هدف پاسخ به این سوال‌ها تدوین شده است:

- مفهوم اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در زلزله چیست؟
- مراحل و گام‌های اجرایی اطلاع‌رسانی عمومی در دو شهر مورد آزمایش کرمان و گرگان چگونه بوده است؟
- خروجی‌های کسب شده در اجرای برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد در زمینه آگاه‌سازی عمومی کدام است؟
- درس‌های آموخته و نکات ارزشمند و کلیدی حاصل از اجرای برنامه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی زلزله در شهرهای کرمان و گرگان کدام است؟

۱-۵- کاربرد گزارش

این گزارش برای ارائه نظاممند اقدامات انجام شده درباره اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی در برابر زلزله و ارتقای سطح آمادگی و پیشگیری از وقوع بحران ناشی از سوانح طبیعی به ویژه زلزله در مناطق شهری

در کشور تهیه شده است. از این گزارش می‌توان در شرایط عادی برای اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی درباره زلزله استفاده کرد. تاکید کلی گزارش بر نهادینه‌سازی اطلاع‌رسانی عمومی در برنامه‌ریزی مدیریت بحران در کشور است. علی‌رغم این تاکید، هدف گزارش به هیچ عنوان نسخه‌پیچی نیست و مطالب این گزارش، همواره انعطاف لازم برای اجرا در شرایط مختلف را دارد. یادآور می‌شود که این گزارش برای اطلاع‌رسانی و آگاهسازی در شرایط اضطراری یا حین وقوع بحران، تدوین نشده است. بنابراین، در شرایط عادی نیز می‌توان از تجارب یاد شده در این گزارش برای بالا بردن سطح آمادگی و ارتقای ظرفیت‌های جامعه، در برابر سوانحی همچون زلزله بهره برد.

چارچوب زمانی که محدوده اجرای موارد یاد شده در این گزارش را تعیین می‌کند به شرایط موجود هر شهر و میزان اقدامات گذشته انجام شده در آن بستگی دارد. ممکن است ماهها زمان صرف شود تا سازمان‌ها یا نهادها بتوانند اطلاعات مورد نیاز سناریوی زلزله یا موارد مورد تاکید این گزارش را اجرا و آنها را نهادینه‌سازی کنند در برخی از شرایط بدون اختصاص بودجه‌ای ویژه و با شرایط حداقل می‌توان بخش قابل توجهی از اطلاعات را جمع‌آوری کرده و سناریوی زلزله را تدوین کرد. چارچوب‌های زمانی پیشنهادی برای اجرای مراحل اجرایی یاد شده در گزارش، باید بر اساس شرایط مورد توافق انجام شود و مسلماً بر اساس شرایط و میزان اطلاعات موجود، در شهرهای مختلف کشور متفاوت و دارای انعطاف خواهد بود.

بخش دوم: اصول و مفاهیم اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در برابر زلزله

از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافته‌ی هر کشوری، میزان آگاهی و مشارکت مردم در مسائل اجتماعی، به ویژه در شرایط بحرانی یک جامعه است. در این میان مشارکت مردم ضامن اجرای برنامه‌های آمادگی و کاهش خطر زلزله است. از سوی دیگر ارتقاء آگاهی‌های عمومی جز با ایجاد بستر مناسب و انجام آموزش‌های لازم درباره برنامه‌های کاهش خطر زلزله میسر نمی‌شود.

بیان این نکته که اطلاعات برای هر جامعه‌ای در هر دوره تاریخی همواره مهم بوده حقیقتی آشکار است. اما نقش اطلاعات و میزان اهمیت آن متفاوت است. با تحول نظم اجتماعی به جامعه‌ای فرآصنعتی، یا جامعه فرا سرمایه‌داری، یا جامعه‌ای که ما اکنون آن را به طور کلی جامعه اطلاعاتی می‌خوانیم، دانش و اطلاعات، نقش محوری فزاینده‌ای در جنبه‌های مختلف زندگی بر عهده گرفته‌اند.

وجود آموزش همگانی سبب می‌شود که مردم به عنوان بازوان اجرایی مدیران بحران عمل کنند. اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی باید در تمامی سطوح جامعه و نیز در تمامی مراحل مدیریت بحران شامل آمادگی، کاهش خطر، مقابله و بازسازی مدد نظر قرار گیرد. بنابراین برای مقابله با خطر زلزله و کاهش خسارت‌های آن، می‌توان به گام‌هایی نظیر ارتقای سطح آمادگی، شناخت و ادراک صحیح مردم از حادثه زلزله، آموزش راه کارها و روش‌های اینمی در مقابل خطر زلزله به افراد، اشاره کرد.

تجربه سوانح سال‌های گذشته در سراسر دنیا نشان می‌دهد که در لحظات اولیه وقوع سانحه به خصوص سوانح فراگیر و بزرگ، هیچ سازمان، گروه یا تیم سازماندهی شده و مجهز به ابزار و وسایل پیشرفته عملیاتی، به دلایل متعدد از جمله شرایط خاص ایجاد شده بعد از سانحه، نمی‌تواند سریع‌تر از بازماندگان منطقه، امداد و کمک‌رسانی را آغاز کنند اما اگر مساعدت و کمک این‌گونه افراد در لحظات اولیه با آگاهی و آموزش قبلی و کافی همراه نباشد و صرفاً بنا بر احساس مسؤولیت یا عواطف و احساس انسانی صورت گیرد، نه تنها مؤثر نخواهد بود بلکه ممکن است میزان تلفات انسانی را نیز افزایش دهد. بدیهی است در این زمینه برنامه‌ریزی، طراحی، تدوین و آموزش‌های مناسب فرا گیر و کارآمد عامل بسیار مؤثری در کاهش آسیب‌پذیری خواهد بود.

۱-۲ - مرواری بر مفاهیم آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی در مدیریت سوانح

در ذیل به مفهوم اطلاع‌رسانی و آموزش همگانی می‌پردازیم.

اطلاع‌رسانی

اطلاع‌رسانی علمی است مرکب از چند رشته علمی دیگر که خواص و رفتار اطلاعات، نیروهای حاکم بر جریان و استفاده از اطلاعات و فن‌های خاص آماده‌سازی اطلاعات، چه دستی و چه ماشینی را برای ذخیره، بازیابی و انتشار مطلوب بررسی می‌کند.

آموزش همگانی

آموزش همگانی، به عبارتی نوعی برنامه‌ریزی آموزشی است برای تربیت جامعه‌ای آماده و آشنا با شیوه‌های مقابله با بلایا و می‌تواند نقش مؤثری در کاهش تلفات انسانی به همراه داشته باشد.

۲-۲- ضرورت اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی

اهمیت و ضرورت اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی درباره سوانح و بهویژه زلزله در کشور امری روشن و واضح است. نقش آموزش همگانی در پیشگیری از حوادث و سوانح، تأکید بر یادگیری و رفتار افراد است. زیرا اساس رفتار فرد را یادگیری تشکیل می‌دهد و رفتار انسان‌ها نیز ناشی از انگیزه‌های او یعنی نیازهای اوست.

نکته حائز اهمیت این است که به هنگام بروز بلایا و سوانح، از آنجائی که مردم جزء اولین گروه‌های هستند که به محل سانحه می‌آیند و به آسیب‌دیدگان کمک می‌کنند، آگاهی نداشتن و مهارت آن‌ها نه تنها سبب بروز مشکلات جدید می‌شود، بلکه در امر کمک‌رسانی نیز اختلال ایجاد می‌کند که این امر مستلزم داشتن مهارت و آگاهی کافی در زمینه‌های مختلف سوانح است که آگاهسازی عمومی علاوه بر آن که می‌تواند در جهت آمادگی جامعه در مواجهه با سوانح گام اساسی بردارد، همچنین می‌تواند با آموزش‌های لازم، در جهت کاهش اثرات سوانح طبیعی بر جان و مال انسان‌ها و کمک به ایجاد امنیت و آسایش آحاد مردم مفید واقع شود.

هدف اطلاع‌رسانی به عنوان یک رشته علمی تهییه مجموعه اطلاعاتی است که سبب پیشرفت ابزارهای گوناگون و روش‌های می‌شود که وقف گردآوری و انتقال دانش هستند. این نهادها بر چند دسته اند از جمله: مستندات مکتوب مانند گزارش و کتاب برای ثبت دانش، مدرسه برای تعلیم دانشی که در طول چند نسل گرد آمده است، کتابخانه برای ذخیره و انتشار دانش، رسانه‌های تصویری مانند تلویزیون برای به نمایش در آوردن دانش، مجلات و بروشورها برای انتقال مکتوب آخرین پیشرفت‌های فنی و تخصصی در زمینه معین و سرانجام همایش‌ها و کنفرانس‌ها برای انتقال شفاهی اطلاعات.

بخش سوم: مراحل اجرایی آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی

در بیست سال گذشته، حوادث غیرمترقبه سبب مرگ نزدیک به ۱۰ میلیون انسان شده و بیش از ۱۰۰۰ میلیارد دلار هزینه دربرداشته‌اند. در این مدت نزدیک به یک میلیارد نفر از مردم جهان، به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم تحت تاثیر حوادث غیرمترقبه قرار گرفتند. کشور ایران نیز از این امر مستثنی نبوده است. ایران از نظر لرزه‌خیری در منطقه فعالی از کره زمین قرار دارد و بر اساس اطلاعات مستند علمی و مشاهدات قرن بیستم از خطرپذیرترین مناطق جهان در اثر زمین لرزه‌های پرقدرت محسوب می‌شود. به استناد پایگاه داده‌های سوانح کشور (Desinventar) در سی سال گذشته ۴ هزار و ۴۵۰ زلزله در کشور به وقوع پیوسته که در اثر آن ۱۵۰ هزار نفر کشته و زخمی شده‌اند. در حال حاضر ایران در فهرست کشورهایی قرار داد که وقوع زلزله در آن با تلفات جانی بالایی همراه است. گرچه جلوگیری کامل از خسارت‌های ناشی از زلزله‌های شدید بسیار دشوار است، ولی با افزایش سطح اطلاعات، آگاهسازی و اطلاع‌رسانی عمومی مناسب و هدفمند و مرتبط با لرزه‌خیزی کشور و ترویج فرهنگ ایمنی، می‌توان تا تلفات و خسارت‌های ناشی از زلزله‌های بعدی را کاهش داد.

مراحل اجرایی اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله

مراحل اجرایی اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله، که در دو شهر گرگان و کرمان در قالب کارگروه‌های اجرایی انجام پذیرفت، در شش مرحله به شرح زیر طبقه‌بندی شده‌اند:

مراحل اجرایی اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله

۳-۱- تشکیل کارگروه اجرایی اطلاع‌رسانی و آگاه سازی عمومی

برای اجرای اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله، در اولین گام باید کارگروه تخصصی اطلاع‌رسانی و آگاهسازی استان فعال شود. این کارگروه متشکل از نمایندگان کلیه سازمان‌ها و نهادهای فعال در حوزه مدیریت بحران در استان و در حوزه‌های مختلف جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، ارتباطات و نظایر آن هستند. این گروه ضمن بررسی و تبیین ضرورت اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله، از اقدامات متفاوت دستگاه‌های استانی اطلاع به دست می‌آورد. این کارگروه کلیه هماهنگی‌های لازم برای اجرای اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله در استان را تسهیل و مدیریت می‌کند. برای افزایش اثربخشی اقدامات در استان، کلیه اقدامات و برنامه‌های حوزه اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در برابر زلزله، باید با هماهنگی این کارگروه انجام شود.

۲-۳- نیازسنجی و اولویت‌بندی اقدامات

در گام دوم، تیم اجرایی مشخصی با بررسی دقیق احتمال وقوع سوانح در شهر، گزارشی تهیه می‌کند تا کارگروه اجرایی بتواند بر اساس آن اولویت‌های اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در برابر زلزله را مشخص و بر اساس آن برنامه اجرایی را تدوین کند. این نیازسنجی و اولویت‌بندی به کارگروه کمک خواهد کرد که اثربخش‌ترین برنامه لازم برای استان را تدوین کند.

۳-۳- تدوین برنامه اجرایی اطلاع‌رسانی عمومی

بر اساس اطلاعات گردآوری شده از استان و بحث و بررسی به عمل آمده در کارگروه اجرایی، برنامه‌ای اجرایی تدوین می‌شود که بر اساس اولویت‌ها و بودجه مورد نیاز، فهرست اقدامات مورد نیاز، افراد مسؤول، زمان مورد نیاز در قالب برنامه اجرایی تهیه و در اختیار سازمان یا نهاد مجری معین قرار می‌گیرد.

۳-۴- اجرای برنامه آگاه‌سازی عمومی

بر اساس فازبندی انجام شده در برنامه اجرایی، اقدامات آگاه‌سازی عمومی آغاز و انجام می‌شود.

۳-۵- کنترل و نظارت مستمر بر اجرای اقدامات

پس از تکمیل هر یک از قسمت‌های برنامه اجرایی، سازمان یا نهاد مجری موظف است تا گزارش مربوط را به کارگروه اجرایی ارائه کند و با کسب بازخورد، اصلاحات مورد نیاز را اعمال کند. همچنین بر اساس برنامه اجرایی، باید کنترل مستمر و نظارت موردنی توسط نماینده کارگروه اجرایی در مدت زمانی تعیین شده انجام شود تا اقدامات انجام شده از اثربخشی لازم برخوردار باشند.

۳-۶- مستندسازی اقدامات

مستندسازی یکی از مراحلی است که از آغاز اقدامات تا پایان آن باید همواره مدنظر قرار گیرد. همچنین باید در برنامه‌ریزی، مستندسازی و ابزارها و راهکارهای آن مورد توجه قرار گیرد و از کلیه اقدامات انجام شده، موارد اجرایی ثبت و ضبط شود.

بخش چهارم: خروجی‌های برنامه مشترک در حوزه اطلاع‌رسانی

در این فصل خروجی‌های برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد درباره اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی که در دو شهر کرمان و گرگان اجرا شده‌اند، تقسیم‌بندی و به شرح زیر ارائه شده‌اند.

- ۱-۴- پوسترهاي اطلاع‌رسانی
- ۲-۴- بروشورهاي اطلاع‌رسانی
- ۳-۴- بیلبوردها
- ۴-۴- بانک اطلاعات تصاویر آموزشی مدیریت بحران
- ۵-۴- برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی
- ۶-۴- اینیمیشن
- ۷-۴- لوح فشرده اطلاع‌رسانی
- ۸-۴- حضور در نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌ها
- ۹-۴- سرگرمی کودکان
- ۱۰-۴- پورتال و وب‌سایت اینترنتی
- ۱۱-۴- اخبار و خبرنامه الکترونیک
- ۱۲-۴- طراحی موژه زلزله
- ۱۳-۴- مستندسازی اقدامات

۱-۴- پوسترهاي اطلاع‌رسانی

پوسترهاي اطلاع‌رسانی تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زير است:

- ۱-۱-۴- پوسترهاي ساخت و ساز اصولی ساختمان
- ۲-۱-۴- پوستر معرفی برنامه مشترک
- ۳-۱-۴- پوستر پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور
- ۴-۱-۴- پوسترهاي نکات ايمني ويزه کودکان
- ۵-۱-۴- پوسترهاي آماده‌سازی محلات گرگان
- ۶-۱-۴- پوستر ايمن‌سازی سازه‌اي و غيرسازه‌اي
- ۷-۱-۴- مجموعه استندهای اطلاع‌رسانی برنامه مشترک

۱-۱-۴- پوسترهاي ساخت و ساز اصولی ساختمان

در سال ۱۳۸۶ جلسات همکاری با مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن با موضوع اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی درباره مقاوم‌سازی ساختمان‌ها، مصالح مناسب ساخت و ساز، رعایت مقررات و قوانین ساخت و ساز ساخت ساختمان‌های مقاوم و ایمن برگزار شد. در نتیجه این جلسات، یادداشت تفاهمی بین مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن و پژوهه شکل گرفت و مرکز آمادگی خود را برای همکاری با سایر بخش‌های پژوهه از جمله آموزش مهندسان و بررسی وضعیت ساختمان‌ها را اعلام کرد. در قالب این همکاری در سال ۱۳۸۶ سه پوستر طراحی و به تیراژ ۹۰۰۰ عدد چاپ و منتشر شد.

بخش عمده‌ای از این پوسترها با تدوین یک الگوی توزیع پس از هماهنگی انجام شده با دفاتر پژوهه در شهرهای کرمان و گرگان به شهرهای منتخب ارسال و در بین سازمان‌های همکار توزیع و بخش دیگری نیز برای سازمان‌های همکاری در تهران ارسال شد.

تصویر ۱- پوسترها ساخت و ساز اصولی ساختمان طراحی شده با مشارکت مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن

۴-۲-۱-۴- پوستر معرفی برنامه مشترک

در سال ۱۳۸۶ پوستر معرفی برنامه مشترک توسط دفتر ملی برنامه در تهران طراحی و چاپ شد.

تصویر ۲- پوستر معرفی برنامه مشترک

۳-۱-۴- پوستر پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور

پوستر پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور با هدف معرفی پایگاه به کارشناسان و مدیران سازمان‌های مرتبط با مدیریت بحران توسط دفتر ملی برنامه در سال ۱۳۸۶ طراحی و چاپ شد.

تصویر ۳- پوستر معرفی پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور

۴-۱-۴- پوسترهای نکات ایمنی ویژه کودکان

در سال ۱۳۸۷ دو پوستر معرفی نکات ایمنی و معرفی نقاط نامن و خطرناک با مشارکت جمعیت هلال احمر در دفتر برنامه در شهر گرگان تهیه و هر یک به تیراز ۲۵۰۰۰ نسخه تکثیر و در شهر توزیع شدند.

تصویر ۴- پوستر نکات ایمنی ویژه کودکان و نوجوانان

۴-۱-۵- پوسترهاي آماده‌سازی محلات گرگان
 پوسترهاي آماده‌سازی محلات توسط کارگروه مدريت بحران مبتنی بر جوامع محلی شهر گرگان در سال ۱۳۸۷ تهيه و تعداد ۴۰ عدد از آن به منظور آگاه‌سازی عمومي مردم در سه محله منتخب نصب شد.

تصویر ۸- بنر اطلاع رسانی و آگاهی سازی محلات

۴-۱-۶- پوستر ایمن‌سازی سازه‌ای و غیرسازه‌ای

در سال ۱۳۸۷ دفتر پژوهش در شهر گرگان اقدام به چاپ دو نوع پوستر ویژه خانواده و عموم مردم با موضوع و پیام‌های مقاوم‌سازی سازه‌ای و غیرسازه‌ای به تیراژ ۲۵۰۰۰ عدد کرد.

تصویر ۹- پوستر ایمن‌سازی سازه‌ای

۷-۱-۴- مجموعه استندهای اطلاع‌رسانی برنامه مشترک

به منظور اطلاع‌رسانی و معرفی فعالیت‌ها و دستاوردهای برنامه مشترک در همایش‌ها و گردهمایی‌ها و آشناسازی کارشناسان و مدیران سازمان‌های مرتبط با دستاوردها و اقدامات برنامه مشترک، تعداد ۳۰ عدد استند در اوخر سال ۱۳۸۷ توسط دفتر ملی برنامه مشترک طراحی و چاپ شد. این استندها بیانگر اجمالی اقدامات انجام شده در بخش‌های مختلف برنامه هستند.

تصویر ۱۰- مجموعه استندهای معرفی و اطلاع‌رسانی از دستاوردهای برنامه مشترک

۴-۲- بروشورهای اطلاع‌رسانی

بروشورهای اطلاع‌رسانی تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۲-۴- بروشور اطلاع‌رسانی محلات گرگان

۱-۲-۴- بروشورهای اطلاع‌رسانی کرمان

۳-۲-۴- بروشور مدارس ابتدایی گرگان

۴-۲-۴- بروشورهای معرفی بخش‌های مختلف برنامه مشترک

۵-۲-۴- بروشور اقدامات انجام شده در زمینه آماده‌سازی مدارس در برابر زلزله

۶-۲-۴- بروشور ارتقاء کیفیت ساخت و ساز

۷-۲-۴- سالنامه دیواری آموزشی

۸-۲-۴- تدوین مقالات در مجلات و همایش‌های تخصصی

۴-۱-۲- بروشور اطلاع‌رسانی محلات گرگان

بروشور اطلاع‌رسانی محلات گرگان توسط کارگروه مدیریت بحران مبتنی بر جوامع محلی شهر گرگان در سال ۱۳۸۷ تهیه و با تکثیر تعداد ۱۰ هزار بروشور در سه محله منتخب، طرح، توزیع شد.

تصویر ۱۱-بروشور اطلاع رسانی محلات

۲-۲-۴-بروشورهای اطلاع رسانی کرمان

چاپ و توزیع ۴ بروشور، هر یک به تعداد ۱۲ هزار عدد در سال ۱۳۸۷ در زمینه آگاهسازی اجتماع و روش‌های افزایش ایمنی در برابر بلایای طبیعی از اقدامات دفتر برنامه در شهر کرمان بوده است.

تصویر ۱۲- مجموعه بروشورهای اطلاع رسانی عمومی

۲-۳-۴-بروشور مدارس ابتدایی گرگان

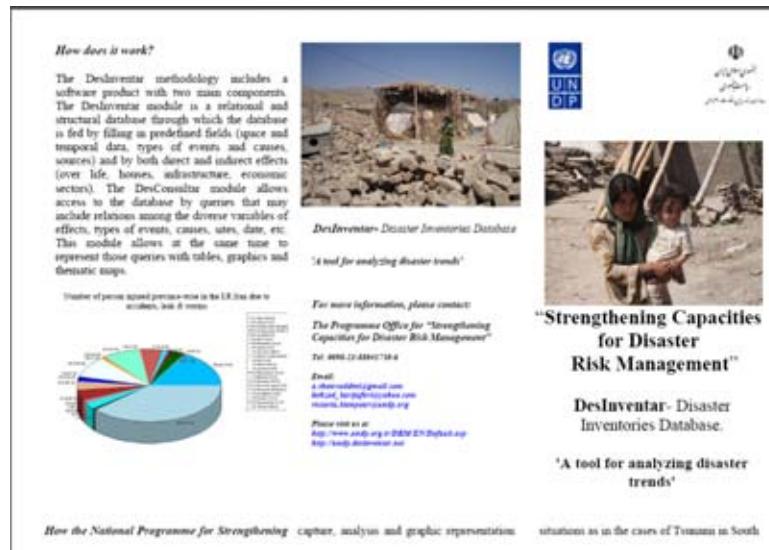
با مشارکت جمعیت هلال احمر استان گلستان، پوسترهاي کارتونی و آموزش ایمنی در برابر زلزله، طراحی و تکثیر و در مدارس استان توزیع شد.

تصویر ۱۳- بروشور آموزشی کودکان و نوجوانان ویژه مدارس

۴-۲-۴- بروشورهای معرفی بخش‌های مختلف برنامه مشترک

در سال ۱۳۸۷ چهار بروشور آماده‌سازی مدارس، معرفی برنامه مشترک، «پورتال ملی اطلاع‌رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا» و «پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور» هریک به تیراز ۲ هزار نسخه تهیه و به چاپ رسید.

تصویر ۱۴- بروشور معرفی بخش‌های مختلف برنامه مشترک

بروشور پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور

تصویر ۱۵- بروشور معرفی پایگاه داده‌ها و اطلاعات سوانح طبیعی کشور (دسانینتار)

بروشور پortal ملی مدیریت بلایای طبیعی کشور

تصویر ۱۶- بروشور معرفی پرتال ملی مدیریت بلایای طبیعی کشور

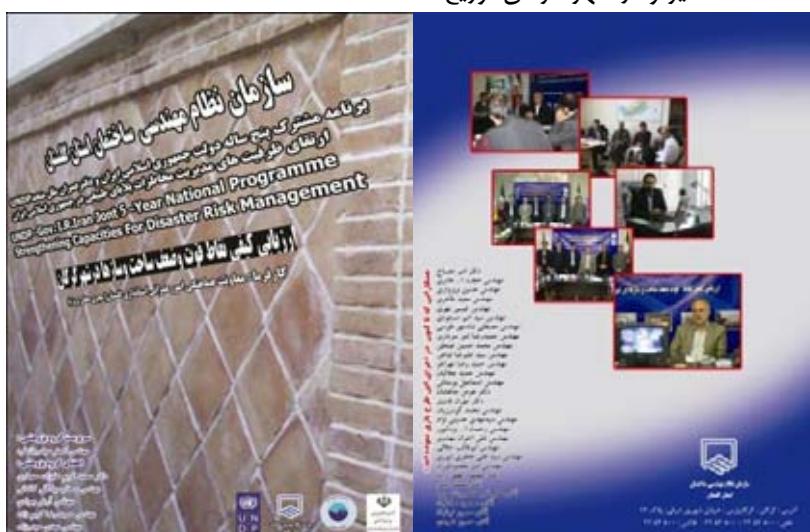
۴-۲-۵- بروشور اقدامات انجام شده در زمینه آماده‌سازی مدارس در برابر زلزله

تصویر ۱۷- بروشور معرفی مجموعه اقدامات انجام شده در زمینه آماده‌سازی مدارس

۴-۳-۶- بروشور ارتقاء کیفیت ساخت و ساز

این بروشور که توسط کارگروه ارتقاء کیفیت ساخت و ساز شهر گرگان تهیه شده بود در سال ۱۳۸۷ به تعداد ۱۰۰۰ عدد تکثیر و در شهر گرگان توزیع شد.

تصویر ۱۸- بروشور مجموعه اقدامات انجام شده در کارگروه ساخت و ساز ایمن در شهر گرگان

۷-۲-۴- سالنامه دیواری آموزشی

در سال ۱۳۸۸ سالنامه آموزشی ایمنی در برابر زلزله توسط دفتر ملی برنامه مشترک طراحی و چاپ شد. این سالنامه دربرگیرنده پیام‌های آموزشی ایمنی ساخت و ساز بود که پس از چاپ در همایش‌ها و نمایشگاه‌ها توزیع و به دستگاه‌ها و نهادهای مرتبط در سطح ملی و محلی نیز ارسال شدند. همچنین جمعیت هلال احمر استان گلستان در نمایشگاه دستاوردهای برنامه مشترک، این سالنامه‌ها را به تعداد ۳۵۰۰ عدد مجدداً چاپ و توزیع کرد.

تصویر ۱۹- سالنامه دیواری آموزش ایمنی سازه‌ای و غیرسازه‌ای

۸-۲-۴- تدوین مقالات در مجالات و همایش‌های تخصصی

از آنجا که اقدامات انجام شده در برنامه مشترک و درس‌های آموخته از آن اغلب مورد توجه کنفرانس‌ها و مجالات تخصصی داخلی و خارجی قرار گرفته است در زیر به برخی از آنها اشاره می‌شود.

- ارائه مقالات تخصصی متعدد درباره اقدامات انجام شده در برنامه مشترک و دستاوردهای حاصل از آن در سومین و چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران و حوادث غیرمنتقبه در سال ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷.

- ارائه مقاله در مجله تخصصی این راهبرد درباره معرفی برنامه و اقدامات انجام شده در برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد در سال ۱۳۸۸.
- ارائه مقاله تخصصی در همایش ملی مدیریت بحران در دانشگاه آزاد ملایر در سال ۱۳۸۷.
- ارائه مقاله معرفی اقدامات انجام شده در ماهنامه تخصصی مدیریت بحران، رخداد فردا در سال ۱۳۸۸.

۴-۳-۴- بیلبورد

بیلبوردهای اطلاع‌رسانی تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

- ۱-۳-۴- بیلبورد آگاهسازی در برابر زلزله در شهر گرگان
- ۲-۳-۴- بیلبورد آگاهسازی در برابر زلزله در شهر کرمان

۴-۳-۱- بیلبورد آگاهسازی در برابر زلزله در شهر گرگان

در سال ۱۳۸۷، دفتر برنامه در شهر گرگان اقدام به چاپ ۸۰ بنر با موضوعات پیام‌های مقاوم‌سازی (سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، کمک‌های اولیه، امداد و نجات، اطفاء حریق، تهیه سناریوی زلزله، سامانه فرماندهی حادثه، اسکان اضطراری و درمانگاه اضطراری و نصب در اماكن مختلف شهر کرد.

تصویر ۲۰- بیلبورد آگاهسازی و اطلاع رسانی عمومی در شهر گرگان

۴-۳-۲- بیلبورد آگاهسازی در برابر زلزله در شهر کرمان

چاپ و نصب ۵ عدد بیلبورد، ۱۰ عدد بنر و ۸ عدد استند رنگی جهت آگاهسازی و اطلاع رسانی مردم در مکان های مختلف شهر کرمان از دیگر اقدامات دفتر پژوهش شهر کرمان در سال ۱۳۸۷ بوده است.

تصویر ۲۱- بیلبورد آگاهسازی و اطلاع رسانی عمومی در شهر کرمان

۴-۴- بانک اطلاعات تصاویر آموزشی مدیریت بحران

در سال ۱۳۸۶ جمعیت هلال احمر استان بانک تصویری از طرح های گرافیکی مرتبط با آموزش های عمومی کاهش ریسک سوانح طبیعی را تهیه کرد که با استفاده از این بانک تصویری، اقداماتی درباره «طراحی و چاپ چهار چهار پوستر آموزشی برای استفاده در اماكن عمومي، خانوادهها و مدارس»، «بروشور آموزشی اطلاع رسانی عمومی» و «تبیر آموزشی برای نصب در مکان های عمومی» انجام داد.

تصویر ۲۲- بانک اطلاعات تصاویر آموزشی مدیریت بحران

۵-۴- برنامه رادیویی و تلویزیونی

برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۵-۴- برنامه تلویزیونی کاهش اثرات بلایای طبیعی گرگان

۲-۵-۴- برنامه تلویزیونی امداد و نجات در زلزله

۳-۵-۴- مسابقه تلویزیونی خونه به خونه

۴-۵-۴- برنامه تلویزیونی زلزله

۵-۵-۴- برنامه تلویزیونی مدیریت بحران و معرفی برنامه مشترک گرگان

۶-۵-۴- برنامه تلویزیونی لحظه صفر

۷-۵-۴- برنامه عروسکی تلویزیونی زلزلک

۸-۵-۴- کلیپ‌های آموزشی هلال احمر گرگان

۹-۵-۴- برنامه تلویزیون‌های شهری

۱۰-۵-۴- مصاحبه رادیویی

۱۱-۵-۴- پیام‌های آموزشی در تلویزیون‌های موجود در مترو

۱۲-۵-۴- زیرنویس تلویزیونی

۱-۵-۴- برنامه تلویزیونی کاهش اثرات بلایای طبیعی گرگان

مرکز صدا و سیمای استان گلستان در سال ۱۳۸۶ تولید و پخش ۱۵ قسمت از یک مجموعه ۲۶ قسمتی را با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط دولتی و غیردولتی انجام داد. در این مجموعه به موضوع‌های مانند سازه‌های استاندارد، مبلمان شهری، عملیات امداد و نجات، کمک‌های اولیه، اطفا حریق، سوانح شهری، خدمات شهرداری در زمان وقوع بحران، بافت قدیمی و جدید شهر، مسایل مریوط به گاز شهری و آب سالم در زمان وقوع بحران پرداخته شد.

تصویر ۲۳- برنامه تلویزیونی کاهش اثرات بلایای طبیعی در شهر گرگان

۴-۵-۲- برنامه تلویزیونی امداد و نجات در زلزله

در سال ۱۳۸۷، تعداد ۳۰ برنامه مستند آموزشی- تخصصی ویژه زلزله با همکاری سازمان صدا و سیمای مرکز گلستان و سایر نهادهای مرتبط در امر مدیریت بحران تهیه و پخش شد.

تصویر ۲۴- برنامه تلویزیونی امداد و نجات در زلزله

۴-۵-۳- مسابقه تلویزیونی خونه به خونه

طراحی، تولید و پخش ۵۰ قسمت مسابقه تلفنی با عنوان «خونه به خونه» با موضوع آشنایی عموم مردم با زلزله در سطح استان گلستان در سال ۱۳۸۸ از سوی مرکز سیمای استان گلستان انجام گرفت. این برنامه با هدف ایجاد سرگرمی و ارتقاء اطلاعات عمومی به ویژه افزایش سطح آگاهی مردم در زمینه

تصویر ۲۵- نمایی از پشت صحنه برنامه تلویزیونی خونه به خونه

سایر اقدامات انجام شده در کارگروه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی شهر گرگان با مشارکت مرکز صدا و سیمای استان گلستان به شرح زیر است:

سال ۸۶ برنامه مستند - گزارشی به نام آموزش در برابر زلزله ۲۶ قسمت ۲۰ دقیقه‌ای

سال ۸۷ برنامه مستند - گزارشی به نام زلزله کسی را نمی‌کشد اگر...، ۳۰ برنامه ۲۰ دقیقه‌ای

سال ۸۷ برنامه مستند اگر گرگان زلزله بیاید در ۲ قسمت ۲۵ دقیقه‌ای

سال ۸۸ ساخت کلیپ و مستند مدیریت بحران در ۳ قسمت ۱۵ دقیقه‌ای

سال ۸۹ مسابقه تلویزیونی خونه به خونه ۵۰ قسمت ۲۵ دقیقه‌ای

سال ۸۹ ساخت مستند نگاهی به عملکرد ۵ ساله مدیریت بحران

تهیه و پخش ۳۰ برنامه مستند آموزشی، تخصصی ویژه زلزله، تهیه و پخش ۲ برنامه مستند

تلوزیونی، با موضوع اطلاع‌رسانی درباره زلزله به مدت ۶۰ دقیقه

تصویر ۲۶- پشت صحنه برنامه تلویزیونی مستند آموزشی ویژه اینمی در برابر زلزله

۴-۵-۴- برنامه تلویزیونی زلزله

اجرا و پخش تلویزیونی مسابقه محله، برنامه دیگری است که با مشارکت مرکز صدا و سیمای استان کرمان با همکاری دفتر پژوهش و در قالب فعالیت‌های این کارگروه تهیه شد. در گام اول این برنامه تلویزیونی به صورت مسابقه در محلات برگزار شد و در دو محله از شهر کرمان آموزش‌هایی درباره راهکارهای آمادگی در برابر سوانح طبیعی و کاهش ریسک سوانح در محلات توسط آموزش دهندگان

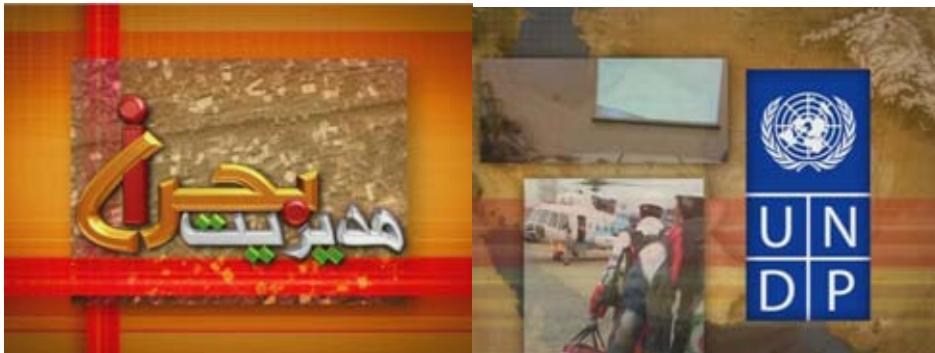
سازمان هلال احمر صورت گرفت. تولید این برنامه توسط سازمان صدا و سیما و با مشارکت یک تهیه کننده محلی انجام شد که از بخش‌های مختلفی از قبیل انتخاب عوامل تولید، تهیه شعر، مراحل اولیه ساخت دکور و عروسک و طراحی شخصیت‌ها تشکیل می‌شد این برنامه تلویزیونی با زمان‌بندی انجام شده در سال ۸۷ پخش شد.

تصویر ۲۷- برنامه تلویزیونی زلزله

۴-۵-۵- برنامه تلویزیونی مدیریت بحران و معرفی برنامه مشترک گرگان

کلیپ ویدئویی مدیریت بحران و معرفی برنامه مشترک به سفارش کارگروه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی شهر گرگان در سال ۱۳۸۸ انجام گرفت اقدامات انجام شده در این شهر در طول زمان اجرای برنامه مشترک به صورت اجمالی به تصویر کشیده شده است.

تصویر ۲۸- معرفی برنامه مشترک در برنامه تلویزیونی مدیریت بحران

۴-۵-۶- برنامه تلویزیونی لحظه صفر

در سال ۱۳۸۷ مجموعه برنامه مستند آموزشی ویژه عموم مردم از شبکه استان کرمان پخش شد. چارچوب این برنامه به صورت ترکیبی تهیه شده که با حضور متخصصان و کارشناسان مرتبط با موضوع مدیریت بحران در استان و مصاحبه با مردم و فیلم‌های مستند تولید و پخش شد.

تصویر ۲۹- مجموعه تلویزیونی لحظه صفر

۴-۵-۷- برنامه عروسکی تلویزیونی زلزلک

اجرای نمایش عروسکی موزیکال با عنوان زلزله، با هدف تأثیر در مخاطب گروه سنی کودک و نوجوان با تکنیک فول ماسک جهت رویارویی در حین وقوع زلزله و پس از آن، از جمله اقدامات کارگروه آگاه‌سازی شهر کرمان در سال ۱۳۸۷ بوده است.

تصویر ۳۰- برنامه عروسکی تلویزیونی زلزلک

۴-۵-۸- کلیپ‌های آموزشی هلال احمر گرگان

در سال ۱۳۸۷ در شهر گرگان ۱۰ کلیپ ۶۰ دقیقه‌ای با مشارکت جمعیت هلال احمر استان و با موضوع آماده‌سازی عموم مردم در مقابل مخاطرات زمین‌لرزه برای پخش در صدا و سیما، مدارس، ارگان‌ها و نهادهای مختلف با هدف تاثیرگذاری موثر بر جامعه تهیه شد که در این راستا ۳ هزار لوح فشرده از این مجموعه در مدارس شهر توزیع گردید.

تصویر ۳۱- کلیپ‌های آموزشی آمادگی عمومی در برابر سوانح

۹-۵-۴- برنامه تلویزیون‌های شهری

در سال ۱۳۸۷ در هفته کاهش اثرات بلایای طبیعی، کلیپ‌های ۵ دقیقه‌ای اطلاع‌رسانی از تلویزیون‌های شهری واقع در چند میدان اصلی شهر تهران (میدان ونک، تجریش و هفت‌تیر) برای عموم پخش شد.

تصویر ۳۲- پیام‌های آموزشی ویژه تلویزیون‌های شهری

۱۰-۵-۴- مصاحبه رادیویی

انجام مصاحبه‌های رادیویی با شبکه رادیویی گفتگو در سال ۱۳۸۷ فرصتی را فراهم کرد تا ابعاد مختلف و اقدامات انجام شده در برنامه با حضور مدیران و کارشناسان برنامه معرفی شود. این مصاحبه در تاریخ ۱۷ مهر ۱۳۸۷ و به مدت ۶۵ دقیقه برگزار شد.

همچنین سه مصاحبه رادیویی به مدت ۵۰ دقیقه و با هدف آموزش همگانی جهت آمادگی در برابر زلزله با کارشناسان و متخصصان جمعیت هلال احمر، مرکز پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله، با هماهنگی دفتر ملی پروژه مشترک، در رادیو گفتگو در سال ۱۳۸۸ ضبط و پخش شد.

تصویر ۳۳- معرفی برنامه مشترک در برنامه رادیویی

۱۱-۵-۴- پیام‌های آموزشی در تلویزیون‌های موجود در مترو

در سال ۱۳۸۷ در هفته کاهش اثرات بلایای طبیعی، کلیپ‌های اطلاع‌رسانی ۵ دقیقه‌ای، به مدت یک هفته از تلویزیون‌های واقع در ایستگاه‌های متروی شهر تهران (۱۱ ایستگاه کلیدی مترو) برای عموم پخش شد.

تصویر ۳۴- پیام‌های آموزشی در تلویزیون‌های موجود در ایستگاه‌های مترو تهران

۱۲-۵-۴- زیرنویس تلویزیونی

در سال ۱۳۸۸ تهیه و پخش پیام‌های آموزشی، ویژه آمادگی در برابر زلزله به صورت زیرنویس تلویزیونی به مدت ۶ ماه به صورت روزانه، با همکاری مرکز سیمای کرمان و سروش سیما پخش شد.

۴-۶- انیمیشن

انیمیشن‌های تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۴-۱-۶- انیمیشن آمادگی در برابر زلزله ویژه عموم مردم

۴-۲-۶- لوح فشرده و انیمیشن راهنمای سوانح در مدارس (با موضوع زلزله)

۴-۳-۶- انیمیشن شناخت زلزله گرگان ویژه کودکان

۴-۴-۶- انیمیشن آمادگی در برابر زلزله ویژه عموم مردم

تهیه و تولید مجموعه انیمیشن ۱۵ قسمتی با موضوع آمادگی در برابر زلزله در ابتدای سال ۱۳۸۷ در دفتر ملی برنامه در تهران آغاز شد و در سال ۱۳۸۹ به اتمام رسید. به منظور هدایت و نظارت بر روند تهیه انیمیشن، کمیته فنی انیمیشن از سال نخست تشکیل شد. اعضای این کمیته از کارشناسان و متخصصان مرتبط با مباحث زلزله و آمادگی در برابر زلزله بودند. در جلسات کمیته فنی با حضور مشاور، فضای کلی داستان، موضوعات، داستان و انیمیشن تمامی قسمت‌ها بررسی و اصلاح شدند.

تصویر ۳۵- انیمیشن آمادگی در برابر زلزله ویژه عموم مردم

۴-۶-۲- لوح فشرده و انیمیشن راهنمای سوانح در مدارس (با موضوع زلزله)

با همکاری جمعیت هلال احمر استان گلستان، تمامی محصولات تهیه شده با موضوع برگزاری مانور در مدارس و تشکیل تیم مدیریت بحران مدارس (شامل انیمیشن، کلیپ‌ها و پوسترها) در کنار هم و به صورت مکمل یکدیگر در یک لوح فشرده قرار داده شدند؛ این لوح فشرده در سال ۱۳۸۸ در تیراز ۱۰ هزار نسخه در مدارس استان گلستان توزیع شد.

تصویر ۳۶- اینیمیشن راهنمای مدیریت سوانح در مدارس با موضوع زلزله

۴-۳-۶- اینیمیشن شناخت زلزله گرگان ویژه کودکان

این اینیمیشن توسط جمعیت هلال احمر استان گلستان در سال ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ طراحی و تولید شد. اینیمیشن یاد شده در سه قسمت با موضوع آشنایی با زلزله تهیه شده است. مخاطبان اصلی این اینیمیشن نیز کودکان و نوجوانان هستند. مدت زمان هر قسمت از اینیمیشن ۴۵ دقیقه است که با همکاری مرکز صدا و سیمای استان گلستان و دبیرخانه پروژه در شهر گرگان از شبکه استان گلستان در روز سراسری مانور زلزله در مدارس در تاریخ هشتم آذرماه سال ۱۳۸۸ پخش شد همچنین اینیمیشن شناخت زلزله گرگان به صورت لوح فشرده در سه هزار نسخه و به صورت رایگان در مدارس استان گلستان توزیع گردید.

تصویر ۳۷- اینیمیشن شناخت زلزله ویژه کودکان

۷-۴- لوح فشرده اطلاع رسانی

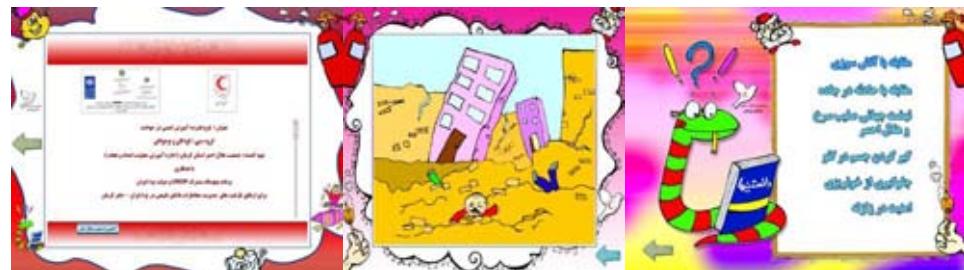
لوحهای فشرده اطلاع رسانی تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۷-۴- لوح فشره چندرسانه‌ای آموزشی (جمعیت هلال احمر کرمان)

۲-۷-۴- لوح فشرده معرفی برنامه مشترک

۱-۷-۴- لوح فشره چندرسانه‌ای آموزشی (جمعیت هلال احمر کرمان)

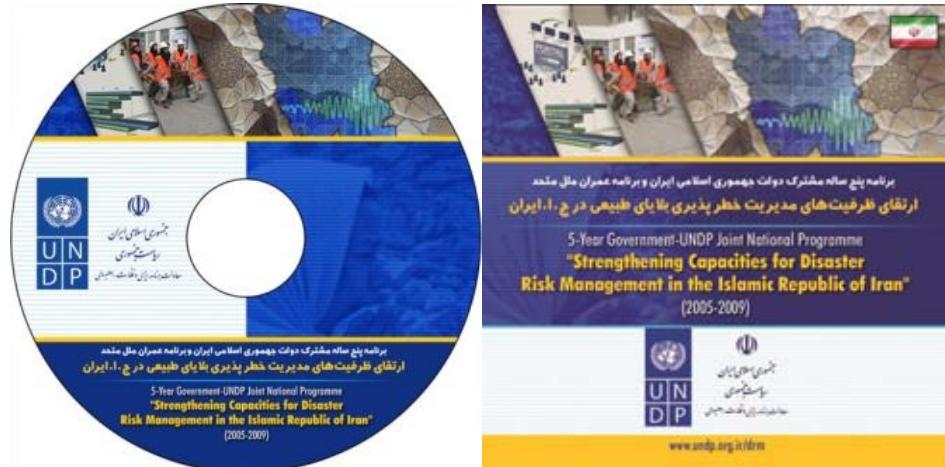
تهیه لوح فشرده چند رسانه‌ای آموزشی از دیگر اقداماتی است که در حوزه اطلاع رسانی و آگاهسازی عمومی توسط جمعیت هلال احمر استان کرمان انجام شد. برای این منظور، محتوای آموزشی این لوح فشرده شامل آمادگی در برابر سوانح و اقدامات پس از وقوع بحران توسط جمعیت هلال احمر استان تهیه و در اختیار شرکت مشاور قرار گرفت. پس از نهایی‌سازی محتوا به تعداد ۳۰ هزار نسخه تکثیر و در اختیار شهروندان شهر کرمان گرفت.

تصویر ۳۸- لوح فشرده چند رسانه‌ای آموزشی ویژه کودکان

۲-۷-۴- لوح فشرده معرفی برنامه مشترک

در سال ۱۳۸۸ لوح فشرده دو زبانه، شامل معرفی قسمت‌های مختلف برنامه مشترک و فعالیت‌ها و ارائه گزارش‌های سالیانه و اطلاعات کلی برنامه به تیراژ ۷۰۰ نسخه تهیه و تکثیر شد.

تصویر ۳۹- لوح فشرده معرفی برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد

۴-۸-۴-حضور در همایش‌ها و کنفرانس‌ها

حضور در همایش‌ها و کنفرانس‌های مختلف در زمان اجرای برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۸-۴-شرکت در سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حادث غیرمتربقه طبیعی

۲-۸-۴-شرکت در همایش سازمان مدیریت بحران در وزارت کشور

۳-۸-۴-شرکت در همایش ملی مدیریت بحران همدان

۴-۸-۴-شرکت در چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران و پدافند غیرعامل در پایداری ملی

۵-۸-۴-شرکت در سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت خطرپذیری بلایا منطقه اکو

۶-۸-۴-شرکت در نمایشگاه آموزش همگانی و سلامت در حادث و بلایا در گرگان

۷-۸-۴-شرکت در نمایشگاه‌های رسانه‌های دیجیتال و دولت الکترونیک

۱-۸-۴-شرکت در سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حادث غیرمتربقه

طبیعی

این کنفرانس در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۸۶ در دانشگاه تهران برگزار شد. دفتر ملی برنامه مشترک، فرصتی را فراهم کرد تا گروهی از کارشناسان و همکاران شهرهای کرمان و گرگان در «سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حادث غیرمتربقه طبیعی» شرکت کرده و به ارائه مطالب در پنل تخصصی معرفی برنامه مشترک (با حضور بیش از ۸۰ نفر از شرکت کنندگان در کنفرانس) و شرکت در نمایشگاه جانبی کنفرانس به معرفی پژوهه و فعالیتهای آن پردازند.

۲-۸-۴-شرکت در همایش سازمان مدیریت بحران در وزارت کشور

تصویر ۴۰- سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حادث غیرمتربقه طبیعی

حضور در اولین همایش سراسری مدیریت بحران حوادث و سوانح غیرمتربقه کشور و نمایشگاه جانبی آن که در تالار بزرگ وزارت کشور از ۱۵ الی ۱۷ مردادماه ۱۳۸۶ برگزار شد، فرصت مناسبی بود تا پروژه، اهداف و فعالیتهای خود را به دستاندرکاران حوزه مدیریت بحران در کشور معرفی کند. به همین منظور پروژه با در اختیار گرفتن یک غرفه اطلاع‌رسانی در این نمایشگاه و تهیه پوسترها و بروشورهای اطلاع‌رسانی دست‌آوردها و برنامه‌های آتی خود را با سازمان‌ها و کارشناسان سازمان‌ها و نهادهای همکار در این حوزه به اشتراک گذاشت.

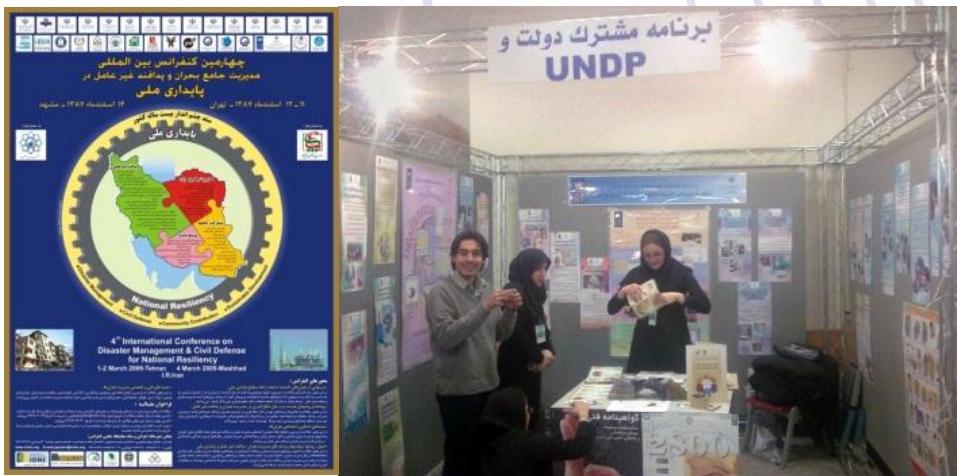
تصویر ۴۱- غرفه پروژه مشترک در همایش سراسری مدیریت بحران حوادث و سوانح غیرمتربقه کشور
۴-۸-۳- شرکت در همایش ملی مدیریت بحران همدان

در تاریخ ۲۸ و ۲۹ آبان‌ماه سال ۱۳۸۷، برنامه مشترک با ارائه مقاله «درس‌های آموخته از برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد درباره شکل‌گیری کمیته مدیریت سوانح در مدارس» و برگزاری دو کارگاه آموزشی در «همایش ملی مدیریت بحران» با حضور بیش از ۳۰۰ تن از کارشناسان، متخصصان و دانشجویان در دانشگاه آزاد واحد ملایر مشارکت داشت.

تصویر ۴۲- شرکت در همایش ملی مدیریت بحران دانشگاه آزاد واحد ملایر
۴-۸-۴- شرکت در چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران و پدافند غیرعامل در پایداری ملی

در سال ۱۳۸۷ دفتر برنامه مشترک در برگزاری چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت جامع بحران و پدافند غیرعامل در پایداری ملی مشارکت داشت. در این کنفرانس سه مقاله از برنامه مشترک ارائه شد همچنین در نمایشگاه جانبی کنفرانس، تعداد ۲۰۰ عدد لوح فشرده معرفی برنامه و تعداد زیادی از بروشورهای اطلاع‌رسانی و تقویم‌های ایمنی میان شرکت کنندگان توزیع شد.

تصویر ۴۳- چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت جامع بحران و پدافند غیرعامل در پایداری ملی

۴-۸-۵- شرکت در سومین کنفرانس بین المللی مدیریت خطرپذیری بلایا منطقه اکو
سخنرانی و توزیع لوح فشرده معرفی برنامه مشترک در «سومین کنفرانس بین المللی مدیریت خطرپذیری بلایا منطقه اکو» در تاریخ ۱۷ مهر ۱۳۸۷ انجام شد. همچنین تعداد ۱۰۰ عدد از لوح فشرده معرفی برنامه در این کنفرانس بین المللی نیز میان شرکت‌کنندگان توزیع شد.

تصویر ۴۴- سومین کنفرانس بین المللی مدیریت خطرپذیری بلایا منطقه اکو

۴-۸-۶- شرکت در نمایشگاه آموزش همگانی و سلامت در حوادث و بلایا در گرگان
به منظور معرفی فعالیتها و دستاوردهای برنامه مشترک پنج ساله دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه عمران ملل متحده، نمایشگاه عمومی ارائه دست‌آوردهای برنامه مشترک با همکاری دفتر ملی برنامه مشترک، دبیرخانه شهر گرگان و اداره کل مدیریت بحران استان گلستان، نمایشگاهی با مشارکت سایر دستگاه‌های مرتبط با مدیریت بحران در روزهای ۱۹ تا ۲۲ اردیبهشت سال ۱۳۸۸ در شهر گرگان برگزار شد که تعداد ۲۰۰ عدد از لوح فشرده معرفی برنامه در این نمایشگاه بین شرکت‌کنندگان توزیع شد. مخاطبان این نمایشگاه عموم مردم و مدیران و دست‌اندرکاران در امر مدیریت بحران بودند.

تصویر ۴۵- نمایشگاه آموزش همگانی و سلامت در حوادث و بلاحا در گرگان

۷-۸-۴- شرکت در نمایشگاه‌های رسانه‌های دیجیتال و دولت الکترونیک

تصویر ۴۶- غرفه برنامه مشترک در نخستین نمایشگاه رسانه‌های دیجیتال و دولت الکترونیک

۹-۴- سرگرمی کودکان

موارد آموزشی تولید شده در قالب سرگرمی‌های کودکان در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۹-۴- بازی اطلاع‌رسانی برای کودکان

۲-۹-۴- لوح فشرده سرگرمی کودکان

۳-۹-۴- برچسب اطلاع‌رسانی برای کودکان

۱-۹-۴- بازی اطلاع رسانی برای کودکان

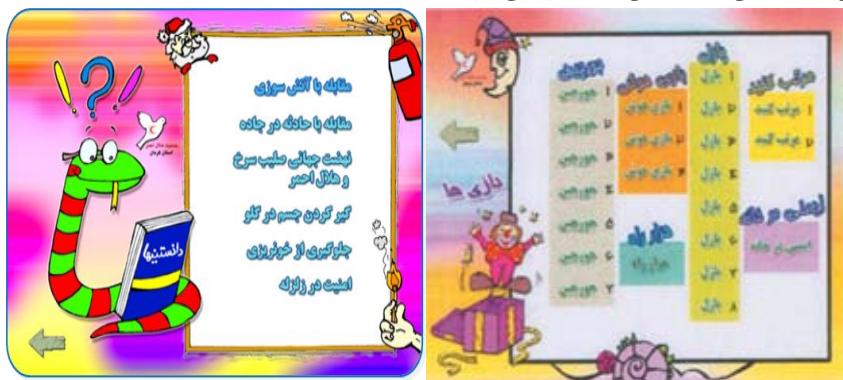
بازی مار و پله اطلاع رسانی، توسط کارگروه محلات شهر گرگان تهیه شد که توسط آموزشگران، نکات ایمنی همراه با بازی و سرگرمی، به کودکان آموزش داده شد.

تصویر ۴۷- آموزش ایمنی در برابر زلزله به کودکان از طریق بازی مار و پله

۲-۹-۴- لوح فشرده سرگرمی کودکان

لوح فشرده چند رسانه‌ای تهیه شده توسط کارگروه اطلاع رسانی عمومی شهر کرمان و جمعیت هلال احمر استان کرمان حاوی بازی‌ها و سرگرمی‌هایی است که کودکان و نوجوانان از طریق آن مفاهیم و آموزش‌های ایمنی را به زبانی ساده فرا می‌گیرند.

تصویر ۴۸- بازی‌های رایانه‌ای و آموزش ایمنی در سوانح در لوح فشرده هلال احمر کرمان

۳-۹-۴- برچسب اطلاع رسانی برای کودکان

طراحی و چاپ برچسب‌های آموزشی ویژه کودکان و نوجوانان، شامل تصاویر و پیام‌های آموزشی با موضوع ایمنی در برابر زلزله در سه مرحله قبل، حین و بعد از زلزله تهیه و توسط دفتر ملی برنامه در ۱۰۰۰ نسخه تکثیر شد. این برچسب‌ها در همایش‌ها و نمایشگاه در سال ۱۳۸۸ توزیع شدند.

تصویر ۴۹- برچسب اطلاع رسانی با موضوعات ایمنی در برابر زلزله

۱۰-۴- پورتال و وب سایت اینترنتی

وب سایتها و پورتال اینترنتی راه اندازی شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۱۰-۴- پورتال ملی مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی

۲-۱۰-۴- وب سایت اطلاع رسانی برنامه مشترک

۳-۱۰-۴- پایگاه اینترنتی مدیریت بلایای طبیعی ویژه کودکان و نوجوانان

۱-۱۰-۴-۱- پورتال ملی مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی

این سامانه در سال ۱۳۸۹ توسط وزیر کشور افتتاح شد. این سامانه به آدرس www.ndrmportal.moi.ir بسترهای را برای ارتباط کارگروه های تخصصی سازمان مدیریت بحران کشور فراهم ساخته است. همچنین این سامانه در صدد جمع آوری و به روز رسانی تمامی منابع و تسهیل ارتباطات مدیریت بحران است.

تصویر ۵۰- صفحه نخست پورتال ملی مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی

۴-۱۰-۲- وبسایت اطلاع‌رسانی برنامه مشترک

وب سایت پروژه با هدف اطلاع‌رسانی درباره فعالیت‌ها و اقدامات پروژه و همچنین فراهم کردن امکان تبادل اطلاعات میان کارکنان طراحی شده که به عنوان جزئی از وب سایت برنامه عمران ملل متحد از سال ۲۰۰۶ به آدرس www.undp.org.ir/DRM قابل دسترسی شد.

در طول مدت اجرای برنامه، دفتر ملی برنامه مشترک، آخرین اخبار مربوط به پیشرفت فعالیت‌ها و پروژه‌های بخش‌های مختلف برنامه را به صورت هفتگی و با هدف اطلاع‌رسانی فعالیت‌ها به عموم مردم، کارشناسان و مدیران سازمان‌های مرتبط با مدیریت بحران در پایگاه اطلاع‌رسانی برنامه قرار می‌داد.

تصویر ۵۱- وبسایت اطلاع‌رسانی برنامه مشترک در سایت اینترنتی دفتر برنامه عمران ملل متحد در ایران

۴-۱۰-۳- پایگاه اینترنتی مدیریت بلایایی طبیعی ویژه کودکان و نوجوانان

پایگاه اینترنتی مدیریت بلایایی طبیعی ویژه کودکان و نوجوانان توسط دفتر ملی برنامه مشترک در سال ۱۳۸۸ طراحی و راهاندازی شد. این پایگاه دارای مطالب آموزشی آمادگی در برابر زلزله و به آدرس www.scdrm.ir/scguide بارگذاری شد و پس از راهاندازی پورتال ملی مدیریت بحران، مطالب آن به بخش کودکان پورتال به آدرس <http://ndrmportal.moi.ir/publictraining-child-fa.html> منتقل داده شد.

تصویر ۵۲- پایگاه اینترنتی آموزش آمادگی در برابر سوانح طبیعی ویژه کودکان و نوجوانان

۱۱-۴- اخبار و خبرنامه الکترونیک

اخبار و خبرنامه اطلاع رسانی تولید شده در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

۱-۱۱-۴- خبرنامه هفتگی الکترونیکی در وب سایت

۲-۱۱-۴- اطلاع رسانی از طریق روزنامه های محلی

۳-۱۱-۴- خبرنامه هفتگی الکترونیکی در وب سایت

از سال ۱۳۸۷ تهیه خبرهای مرتبط با برنامه مشترک به صورت هفتگی و درج در وب سایت برنامه، فرصتی را ایجاد کرد که اقدامات و برنامه ریزی های انجام شده در برنامه به اطلاع عموم رسانده شود.

تصویر ۵۳- خبرنامه هفتگی الکترونیکی ویژه وب سایت برنامه مشترک

۴-۲-۱۱-۴- اطلاع رسانی از طریق روزنامه های محلی

در سال ۱۳۸۷، دفتر پروژه در شهر گرگان اقدام به تهیه چهار مطلب آموزشی تخصصی و عمومی در مورد آگاه سازی مردم جامعه در برابر خطرات ناشی از زلزله کرد. این مطالب از طریق جراید کثیر الانتشار محلی و استانی با همکاری مهندسان سازمان نظام مهندسی ساختمان و دفتر فنی استانداری و همچنین متخصصان امر مانند کارشناسان جمعیت هلال احمر، تهیه و به چاپ رسید.

تصویر ۵۴- اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی از طریق پیام های آموزشی در روزنامه های محلی

۱۲-۴- طراحی موزه زلزله

یکی از اقدامات کارگروه اطلاع رسانی و آگاه سازی شهر کرمان، آغاز به کار طراحی اولین موزه زلزله در کشور است. این اقدام از سال ۱۳۸۹ آغاز شده که مراحل طراحی موزه زلزله در حال اتمام است. موزه زلزله مجموعه‌ای تخصصی برای ارائه آموزش همگانی ویژه زلزله خواهد بود که با استفاده از ابزارها و تجهیزات خاص، مفاهیم مربوط به اینمنی و مدیریت بحران و پیشگیری از بروز خطرات در هنگام زلزله را به بازدیدکنندگان انتقال خواهد داد.

تصویر ۵۵- طراحی نخستین موزه زلزله در خاورمیانه

۱۳-۴- مستندسازی اقدامات

مستندسازی اقدامات انجام شده در در برنامه مشترک شامل موارد زیر است:

- ۱-۱۳-۴- کتابچه آموزش مانور در مدارس (راهنمای مدیریت سوانح در مدرسه)
- ۲-۱۳-۴- مجموعه راهنمای و دستورالعمل های مدیریت خطرپذیری در مناطق شهری

۱۳-۴-۱- کتابچه آموزش مانور در مدارس (راهنمای مدیریت سوانح در مدرسه)

این کتابچه توسط جمعیت هلال احمر استان گلستان به منظور آموزش مردمان و مسؤولان مدارس جهت تشکیل تیم مدیریت سوانح مدرسه در سال ۱۳۸۸ در ۳ هزار و ۵۰۰ نسخه تهییه و در استان گلستان توزیع شد.

تصویر ۵۶- کتابچه راهنمای مدیریت سوانح با تأکید بر آموزش مانور در مدارس

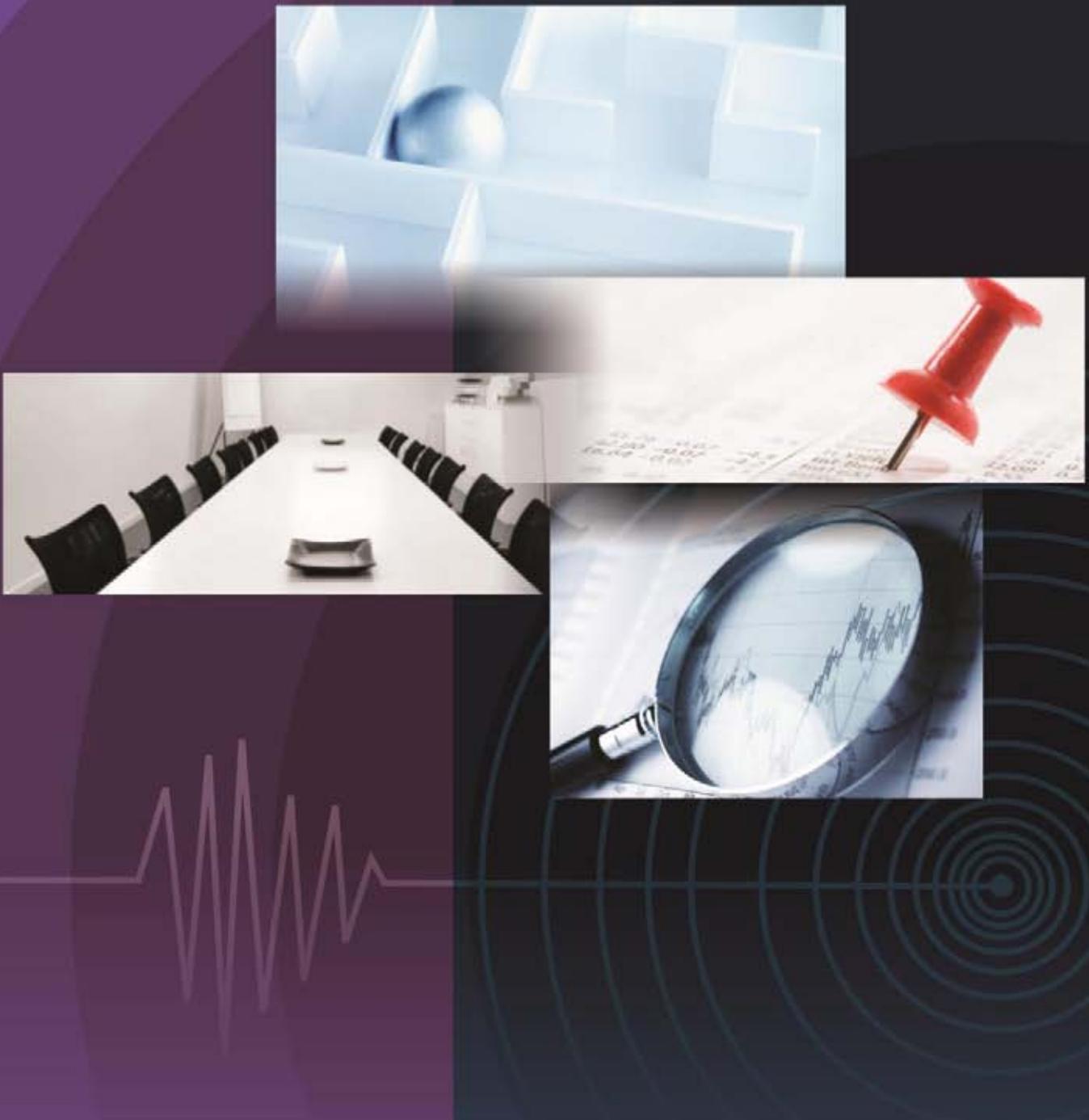
۱۳-۴- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های مدیریت خطرپذیری در مناطق شهری

مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های حاصل از اجرای پژوهش‌های آزمایشی در دو شهر کرمان و گرگان در سال ۹۰ توسط مشاور انجام و خروجی‌های برنامه در قالبی قبل استفاده برای مدیران و کارشناسان سایر شهرهای کشور تهیه شد.

تصویر ۵۷- مجموعه راهنمای و دستورالعمل‌های مدیریت خطرپذیری در مناطق شهری

فصل دوم

گزارش استندهای تهیه شده در برنامه مشترک به منظور
اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی از اقدامات انجام شده

این گزارش ماحصل نتایج اجرای برنامه مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و «برنامه عمران مل متحد» تحت عنوان «ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران» است. این برنامه در سال ۲۰۰۵ به منظور ارتقای ظرفیت‌های مدیریت بحران در کشور آغاز به کار کرد. یکی از اهداف این برنامه «پروژه مدیریت ریسک زلزله در مناطق شهری در دو شهر پایلوت کرمان و گرگان» بوده است. این گزارش به ارائه جمعی از یافته‌ها و نتایج حاصل از اجرای این برنامه که به صورت استند تهیه شده اختصاص داده شده است.

این گزارش در دو فصل استندهای تهیه شده در دو جزء مختلف برنامه مشترک را جمع‌آوری و ارائه کرده است. فصل اول، به ارائه استندهای مربوط به جزء اول برنامه با عنوان «بهبود دستیابی به اطلاعات مخاطرات و مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی به منظور اطلاع‌رسانی، حمایت و تصمیم‌گیری در ایران» پرداخته و فصل دوم استندهای مربوط به جزء دوم «مدیریت خطرپذیری زلزله در شهر با تمرکز بر سطوح میانی و محلی» را ارائه کرده است.

برنامه توسعه
ملل متحد

جمهوری اسلامی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

معرفی برنامه

پس از وقوع زلزله بهم، دولت جمهوری اسلامی ایران و آژانس‌های سازمان ملل برآن شدند تا در راستای تقویت ظرفیت‌های خطرپذیری ایران در مقابل سوانح طبیعی تلاش‌های خود را همسو-سازند.

در این راستا، از سال ۱۳۸۴ برنامه پنجم‌ساله‌ای با عنوان «ارتقای ظرفیت‌های خطرپذیری بلایای طبیعی در ج. ا. ایران» با همکاری معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری به نمایندگی از دولت ایران و برنامه توسعه سازمان ملل به نمایندگی از سازمان ملل آغاز گردید.

این برنامه دارای سه بخش اصلی می‌باشد:

► بخش اول: بهبود دستیابی به اطلاعات در خطرپذیری بلایا و مدیریت خطرپذیری بلایا

▷) درگاه (پورتال) ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا

▷) پایگاه داده‌های سوانح طبیعی (دس اینوتار)

● استفاده از داده‌های موجود در کشور در ارتباط با سوانح

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی دس اینوتار برای مدیران و کارشناسان مرتبط با مریخان
- تهیه گزارش‌های تحلیلی در ارتباط با داده‌های تاریخی سوانح کشور

▷) گزارش ملی سوانح طبیعی ایران

► بخش دوم: برنامه خطرپذیری زلزله شهری با تمرکز بر روی سطوح میانی و محلی

▷) تدوین برنامه‌های تفصیلی مدیریت خطرپذیری زلزله در دو شهر (کرمان و گرگان)

▷) ایجاد حداقل استانداردهای مدیریت خطرپذیری زلزله در شهرهای مستعد زلزله

● آموزش و آگاهی عمومی

● طرح‌های مدیریت بلایا

● آماده سازی مدارس در برابر زلزله

● آماده سازی بیمارستانها در برابر زلزله

● آماده سازی محلات در برابر زلزله

● تهیه و تدوین ستاربیوی زلزله

● تهیه برنامه پاسخ اضطراری

● ظرفیت سازی مدیریت خطرپذیری زلزله

● ترتیبات نهادی برای اجرای آئین نامه‌ها و قوانین ساخت و ساز

► بخش سوم: ایجاد شبکه اطلاعات مدیریت بلایا در سطح زیرمنطقه‌ای

جزء اول برنامه مشترک:

بهبود دستیابی به اطلاعات مخاطرات و مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی به منظور اطلاع رسانی و حمایت و تصمیم‌گیری در ایران

۱-۱-۱- پورتال ملی

۱-۱-۱-۱- پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا «اهداف»

The cover page features the UNDP logo and the logo of the National Organization for Earthquake Resistance and Seismic Safety of Iran. The title is prominently displayed in large blue and red text. Below the title, a bulleted list outlines the objectives of the portal.

برنامه پیش ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه حمل مسند
ارزشی اقتصادی های مدیریت خطرپذیری بنا برای طبیعت در کشور

پژوهی اطلاعی ایران
وزارت راه و شهرسازی، نهضت اقتصادی پیشگام

پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا

«اهداف»

- ایجاد بستر عمومی با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای ارتباط آسان تر موسسات و سازمان ها در حوزه مدیریت بلایا طبیعی
- تسهیل در گرفتن و انتشار دانش از طریق شبکه های مختلف و مدیریت شبکه دانش
- ایجاد مخزنی از آموخته ها و طرح های جاری
- اشتراک نتایج بهترین تجارب و توانمندی ها
- تبادل راه حل ها در حوزه های متعدد بر مدیریت خطرپذیری بلایا

۱-۲-پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا «قابلیت‌ها»

برنامه پنج ساله مشترک دولت ج. ایران و برنامه توسعه ملل متحد
ارتقای قدرتمندی مدیریت خطرپذیری به نایابی طبیعت در کشور

اممیک اسلامی ایران
سازمان امنیت ملی اسلامی ایران

پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا «قابلیت‌ها»

- فضای کاری مجازی برای اعضا با رویکرد مدیریت غیر مرکز محتوا
- موتور جستجوی قدرتمند در پورتال و سایت‌های زیر مجموعه
- تالارهای گفتگوی مجازی برای تبادل نظر
- تسهیل گران توانمند برای مدیریت فضاهای
- ارائه راهکارها از طریق پیام‌های الکترونیکی گروهی
- سامانه‌های مدیریت مستندات
- ابزارهای مدیریت منابع بر اساس GIS
- اتصال نقشه‌ها با حوزه‌های کاری مرتبط
- ارتباط و تعامل کاربران
- ساختار پیمایش ساده جهت دستیابی به دانش و اطلاعات
- مدیریت کاربران و تعیین امکانات هر کاربر

۱-۳-۱- پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا «ایجاد شبکه دانش»

The screenshot shows the homepage of the portal. At the top left is the UNDP logo with the text 'برنامه توسعه کلیه ملت' (UNDP). At the top right is the logo for 'اموری اطلاعی ایران' (Information Affairs Organization of Iran) with the text 'مدیریت اطلاعات ایرانی' (Iranian Information Management). The main title 'پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا "ایجاد شبکه دانش"' is displayed prominently. Below the title is a network diagram with a central globe and several connected nodes representing users or data points. A section titled 'اهداف' (Objectives) lists nine goals related to information sharing and disaster risk management. Another section titled 'ابزارهای تبادل دانش' (Tools for knowledge exchange) lists various technologies and platforms.

برنامه توسعه کلیه ملت ایران و برنامه توسعه کلیه ملت ایران
ارزشی قدریت های مدیریت خطرپذیری بنا برای طبیعت در کشور

اموری اطلاعی ایران
مدیریت اطلاعات ایرانی

پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا "ایجاد شبکه دانش"

اهداف:

- ایجاد مرکزی برای جمع آوری بهترین تجارب و راهکارها در حوزه خطرپذیری بلایا
- تسهیل شناسایی بهترین تجارب و به اشتراک گذاری دانش حوزه خطرپذیری بلایا
- ایجاد محلی مناسب برای بحث و تبادل نظر فوری درباره جواب مختص مدیریت خطرپذیری بلایا
- ارائه اطلاعات پایه درباره برنامه های سازمان های دخیل در حوزه مدیریت بلایا
- مدیریت مباحث عنوان شدن در پورتال ملی، توسط تسهیل گران شکه دانش و مسوولین مدیریت دانش در سازمان های ملی همکار
- تبادل دانش در حوزه های کارشناسی و مدیریتی

ابزارهای تبادل دانش:

- فضای مناسب جهت انتشار نظرات و یادداشت ها
- اتاق هایی مجازی بحث و گفتگو
- وبلاگ های موضوعی کاربران
- دربافت بازخورد از سایر کاربران سیستم
- مجلات الکترونیکی
- فضای مناسب معرفی طرح ها و پروژه ها

۱-۴-۱-پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا «مدیریت اطلاعات ملی بحران»

The screenshot shows the homepage of the National Information Portal for Disaster Risk Management (Blaia). At the top left is the UNDP logo with the text "برنامه پنج ساله مشترک دولت ج. ایران و برنامه توسعه حمل مسجد". At the top right is the logo for the National Organization for Civil Defense and Emergency Management (NOCDEM) with the text "جمهوری اسلامی ایران" and "وزارت راهداری و کشاورزی". The main title "پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا" and subtitle "مدیریت اطلاعات ملی بحران" are prominently displayed. Below the title is a map of Iran showing disaster risk levels, with a figure standing next to it. A callout box lists features: "نمایش اخبار و داده‌های آخرين سوانح طبیعی رخداده در کشور", "طبقه‌بندی بلایای طبیعی بر اساس نوع خطر، رویداد و تاثیر آن", "امکان جستجو بر حسب مکان یا مختصات جغرافیایی، نوع اثر، تعداد افراد متأثر و تاریخ وقوع". The bottom half of the page features a background image of a computer keyboard with a globe and binary code.

- نمایش اخبار و داده‌های آخرين سوانح طبیعی رخداده در کشور
- طبقه‌بندی بلایای طبیعی بر اساس نوع خطر، رویداد و تاثیر آن
- امکان جستجو بر حسب مکان یا مختصات جغرافیایی، نوع اثر، تعداد افراد متأثر و تاریخ وقوع

۱-۵-پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا «گروههای کاری تخصصی»

The screenshot shows the homepage of the National Information Portal for Disaster Risk Management. At the top left is the UNDP logo with Persian text: "برنامه پنجم ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه جهی ملل متحد". At the top right is the logo for the "گروههای کاری تخصصی" (Specialized Working Groups) under the "امان" (Safety) section of the National Organization for Civil Defense and Emergency Services.

پورتال ملی اطلاع رسانی مدیریت خطرپذیری بلایا “گروههای کاری تخصصی”

The main content area features a collage of images related to disaster risk management, including a silhouette of a person walking, a globe, a hand holding a smartphone over a globe, and two people sitting at a table. A large "www" logo is also present.

- ایجاد محلی برای بحث و تبادل افکار بین گروههای تخصصی
- معرفی فعالان و کارشناسان و متخصصان حوزه مدیریت بلایا
- تبادل نظر بین گروههای تخصصی و برگزاری جلسات اینترنتی
- طراحی بر اساس نیازهای گروههای تخصصی
- جمع آوری اطلاعات گروههای کاری تخصصی از سایت‌های زیر
مجموعه پورتال

۱-۶- وبسایت اطلاع‌رسانی برنامه

برنامه پلچرخ ساله مشترک دولت‌چا ایران و برنامه توسعه ملل متحد
ارتقای کمروپیت‌های مدیریت خطرپذیری، بتایی طبیعی در کشور

جمهوری اسلامی ایران
سازمان بهداشت اسلامی

وب سایت اطلاع‌رسانی برنامه

www.undp.org.ir/drm

www.scdrm.ir

- معرفی کلیات و اجزای برنامه مشترک دولت و برنامه توسعه ملل متحد (UNDP) شامل:
- پیشینه
- اهداف کلی
- اهداف سال جاری
- فعالیت‌های سال جاری
- میزان پیشرفت هر بخش
- اطلاعات عمومی مورد نیاز برای زندگی سازگار و ایمن با زلزله
- جدول زمانی برگزاری کارگاه‌ها، جلسات راهبری و جلسات
- کمیته فنی به همراه ارائه مستندات مربوطه
- گزارشات فصلی و سالانه برنامه
- اخبار فعالیت‌ها و پیشرفت پژوهش‌ها
- اطلاعات تماس با بخش‌های مختلف برنامه
- دریافت بازخورد

۱-۷-۱- گزارش ملی سوانح طبیعی ایران

برنامه پنج ساله مکتوب، دولت ج. ا. ایران و برنامه توسعه ملی مکتب
ارتقای درجهات های مدیریت خطرپذیری بناهای غیربینی در کشور

جمهوری اسلامی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

گزارش ملی سوانح طبیعی ایران

در راستای اجرای بخش یک پروژه که شامل ارتقای سطح دسترسی به اطلاعات سوانح می باشد، تهیه گزارش ملی سوانح طبیعی کشور در دستور کار قرار گرفت. این گزارش باعث تجزیه و تحلیل مناسب از وضعیت فعلی و مطلوب مدیریت خطرپذیری بلا خواهد شد. انتظار می رود یکی از خروجی های این گزارش ترویج و گنجاندن برنامه های کاهش خطرپذیری بلا یا در برنامه های توسعه ای کشور باشد.

این گزارش با تأکید بر سه سانحه مهم کشور یعنی **زلزله**، **سیل** و **خشکسالی** تهیه خواهد شد.

ساختار گزارش شامل موارد اصلی زیر می باشد:

- گزارش وضعیت کشور از نظر بلایا
- گزارش مدیریت سوانح کشور
- دستاوردهای عملکرد مدیریت خطرپذیری سوانح طبیعی کشور
- معرفی تمامی نهادها و مراکز مرتبط با بلایای طبیعی، حدود وظایف، دستاوردها، خدمات، اقدامات و فعالیت های مهم آنان
- ارائه تحلیل خطرپذیری کشور
- ارائه درس های آموخته وارائه چالشها و مواردی که می باید بیشتر به آنها پرداخته شود
- ارائه روش و دستور العمل به منظور نهادینه کردن شکل و روش تهیه گزارش ملی بطور سالانه توسط تمامی ذینفعان و دستگاه های مسؤول

این گزارش هم اکنون توسط شرکت تحقیقات عمران در حال تهیه می باشد.

۱-۱-۸- گزارش ارزیابی جهانی

۲-۱- دس اینونتار

۱-۲- دس اینونتار چیست؟

برنامه پایگاه ملی تئوری و روش‌های معتبر موجود برای ارزیابی تغییرات های مدیریت فطیزدیری بنتای طبیعی در کشور
برنامه توسعه
ملی تئوری

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و کنترل اقتصادی

دس اینونتار چیست؟

دس اینونتار یکی از معده‌دوز ابزارها و روش‌های معتبر موجود برای ایجاد پایگاه‌های داده‌های سوانح می‌باشد.

این پایگاه داده به شما امکان می‌دهد تا اطلاعات وقوع سوانح و خسارت‌هارادریافت، تجزیه و تحلیل نموده و به صورت گرافیکی ارائه دهید.

«**دس اینونتار**» ابزاری تحلیلی برای پایگاه داده‌های سوانح است و در تعیین شاخص‌های ریسک و کاهش آسیب پذیری به ما کمک می‌کند.

هدف:

تعیین و تحلیل شاخص‌های آسیب‌پذیری ایران از طریق ایجاد یک پایگاه داده‌های تاریخی و پیش‌بینی آثار سوانح آتی

کم‌به‌مدیران سانحه و مسئولان دولتی برای طرح‌ریزی و اجرای سیاست‌های مناسب

۱-۲-۲- بخش‌های اصلی پایگاه داده سوانح طبیعی (دس اینونتار)

The screenshot shows the homepage of the DesInventar website. At the top left is the UNDP logo with the text "برنامه توسعه ملل متحد". To its right is the logo of the "جمهوری اسلامی ایران" (Islamic Republic of Iran) with the text "سازمان برنامه ریزی کشور". The main title "بخش‌های اصلی پایگاه داده سوانح طبیعی (دس اینونتار)" is displayed prominently in large blue and white text. Below it is the URL "http://undp.desinventar.net". A sub-section title "این پایگاه داده دارای دو بخش اصلی می‌باشد:" is followed by two sections: "دس اینونتار (DesInventar)" and "دس کانسالتار (DesConsultar)". Each section contains a brief description and a screenshot of the software interface. The background features a colorful gradient with the word "DesInventar" repeated vertically.

این پایگاه داده دارای دو بخش اصلی می‌باشد:

● **دس اینونتار (DesInventar)**

سیستمی جهت ورود و ویرایش داده‌های سوانح بوده و تنها برای کاربران خاصی که از طرف سازمان مدیریت بحران کشور تعیین می‌گردند قابل دسترس خواهد بود.

● **دس کانسالتار (DesConsultar)**

سیستمی جهت گرفتن خروجی‌های گوناگون و تحلیل داده‌های وارد شده می‌باشد. این قسمت با وارد کردن آدرس سایت سامانه برای عموم قابل دسترس خواهد بود.

۳-۲-۱- فرآیند توسعه پایگاه داده‌های سوانح در ایران

The report cover features the UNDP logo and the text: 'برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه حمل مسجد ارتشی تحریفهای های مدبربر خطرپذیری بتابای طبیعی در کشور' (Joint Five-Year Program of the Islamic Republic of Iran and the Program for the Development of Natural Hazards in the Country).

فرآیند توسعه پایگاه داده‌های سوانح در ایران

- جمع آوری داده‌ها از منابع مختلف از ۳۰ سال گذشته تا کنون
- ویرایش داده‌ها و ورود آنها به فرم‌های اولیه
- مقایسه‌ی داده‌های جمع آوری شده از منابع مختلف
- وارد کردن داده‌های سیستم دس اینونتار
- تحلیل داده‌ها

● خروجی‌ها

- پایگاه داده‌های سوانح شامل بیش از ۱۰۰۰۰ داده تاریخی با پوشش زمانی ۳۱ سال
- حدود ۵۰ کاربر آموزش دیده دس اینونتار در سطح ملی و محلی
- گزارش‌های تحلیلی از روند و الگوهای خطرپذیری سوانح

۴-۲-۱-برگزاری کارگاه آموزشی دس اینونتار

The booklet cover features the UNDP logo and the text 'برنامه پیچ ساله ملی ملتی‌گانه برگزاری نظریه‌پردازی برای ایمنی طبیعی در کشور ایران' (National Plan for Promoting Inclusive Disaster Risk Reduction in Iran). The title 'برگزاری کارگاه آموزش دس اینونتار' is prominently displayed in large blue letters.

در راستای نهادینه سازی و توسعه استفاده از پایگاه داده های سوانح طبیعی (دس اینونتار)، اجرای کارگاه های آموزشی این سامانه در سطح ملی در دستور کار قرار گرفت و تا کنون یک کارگاه آموزشی در شهر کرمان، دو کارگاه در گرگان و دو کارگاه نیز در محل سازمان ملل برگزار گردیده است.

در این کارگاه ها پایگاه داده های دس اینونتار به شرکت کنندگان معرفی شده و روش استفاده و گرفتن خروجی از این سامانه به آنها آموزش داده شد. کارگاه های آموزشی دیگر نیز در حال برنامه ریزی می باشد که به زودی در سطح کشور اجرا خواهد شد.

جزء دوم برنامه مشترک:

مدیریت خطرپذیری زلزله در مناطق شهری با تمرکز بر سطوح میانی و محلی

۱-۱-۲ - تشکیل کارگروه آماده‌سازی مدارس در دو شهر گرگان و کرمان

همکاری سازمان‌ها و نهادهای استانی و ملی:

- ستاد حوادث غیرمنتقبه استانداری گرگان و کرمان • وزارت آموزش و پرورش
- اداره آموزش و پرورش استان • هلال احمر • آتش‌نشانی دفاتر ملی و محلی
- پروژه مشترک دولت و UNDP

فعالیت‌های کارگروه:

- انتخاب ۴۶ مدرسه نمونه در دو شهر • طرح پروژه‌های عملیاتی برای اجرای آماده‌سازی مدارس در برابر سوانح • همکاری در برگزاری کارگاه‌های آموزشی

دست آوردها:

- آماده‌سازی ۴۶ مدرسه در دو شهر گرگان و کرمان • شکل‌گیری کمیته مدیریت سوانح در این مدارس • شکل‌گیری گروه‌های عملیاتی • برگزاری مانورها

کمیته مدیریت سوانح در هر مدرسه دارای ۱۰ عضو شامل:

مدیر، نماینده شورای دبیران، نماینده اولیاء و مربیان، نماینده شورای دانش‌آموزی، مسئول تاسیسات و عوامل اجرایی با نظر مدیر است.

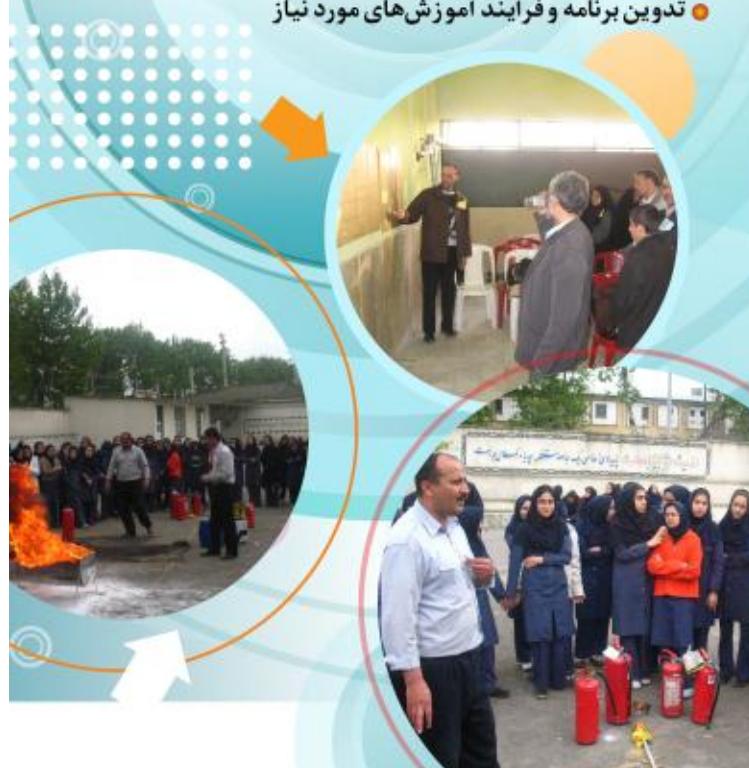
۲-۱-۲- ارائه آموزش‌های تخصصی به دانش‌آموزان و تجهیز مدارس به لوازم ایمنی مورد نیاز در شهرهای کرمان و گرگان

برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه حمل متحده ارتقای ترقیات های مدیریت شفیرپذیری بناپای طبیعی در کشور
برنامه توسعه
حمل متحده

امم متحده اسلامی ایران
امانت راهبردی ائمه امامت اسلامی ایران

ارائه آموزش‌های تخصصی به دانش‌آموزان و تجهیز مدارس به لوازم ایمنی مورد نیاز در شهرهای کرمان و گرگان

- سازمان مسئول برای ارائه آموزش‌ها: هلال احمر • آموزش و پرورش
- آتش نشانی • ستاد حوادث غیر متمرغی استان
- تجهیز مدارس به وسائل مورد نیاز برای رویارویی مناسب با سوانح نظیر کیف امداد و کمک‌های اولیه، کپسول آتش‌نشانی، برانکارد، چادر امدادی و ...
- موضوعات اصلی آموزش‌ها: «جستجو، نجات و کمک‌های اولیه»، «ایمنی و آتش‌نشانی»، «مشاوره روانی در بحران» و «آشنایی با انتظامات در مدیریت بحران»
- تدوین برنامه و فرآیند آموزش‌های مورد نیاز

۳-۱-۲- اجرای ایمن‌سازی غیرسازه‌ای در مدارس دو شهر کرمان و گرگان

The infographic is titled "اجرای ایمن‌سازی غیرسازه‌ای در مدارس دو شهر کرمان و گرگان" (Implementation of Non-Hazardous Safety Measures in Two Cities of Kerman and Gorgan). It features two logos at the top: UNDP (United Nations Development Programme) and the Islamic Republic of Iran Ministry of Education.

فرایند اجرای ایمن‌سازی غیرسازه‌ای در مدارس

The process flowchart consists of five orange boxes connected by downward arrows:

- آموزش ایمن‌سازی غیرسازه‌ای
- شناسایی مخاطرات غیرسازه‌ای در مدرسه
- اولویت‌بندی اقدامات غیرسازه‌ای مورد نیاز
- اجرای اقدامات ایمن‌سازی غیرسازه‌ای
- ارزیابی و مستندسازی اقدامات

Two photographs illustrate the process: one shows a person operating a control panel, and another shows two people inspecting a fire extinguisher.

- ایمن‌سازی غیرسازه‌ای ۴۶ مدرسه در دو شهر همکاری اداره آموزش و پرورش، سازمان آتش‌نشانی و اولیاء دانش آموزان
- آموزش ایمن‌سازی غیرسازه‌ای به نماینده‌گان مدارس توسط تیم بروزه و وزارت آموزش و پرورش
- تدوین فرآیند و چگونگی آموزش‌های ایمن‌سازی غیرسازه‌ای مدارس

۴-۱-۲- دستورالعمل تشکیل کمیته مدیریت سوانح

برنامه پایچ ماله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه ملل متحد
از نقشی قدرهایت‌های مدیریت نظریه‌پروری بعلیان طبیعت در کشور

برنامه توسعه
ملل متحد

جمهوری اسلامی ایران
جهانی ترین همکاری ایران

دستورالعمل تشکیل کمیته مدیریت سوانح

- تدوین دستورالعمل در سال ۱۳۸۷ با همکاری وزارت آموزش و پرورش
- دریافت بازخورد برای تدوین دستورالعمل از طریق اجرای طرح آماده‌سازی مدارس در ۴۶ مدرسه در دو شهر کرمان و گرگان
- اجزای دستورالعمل: فرآیند شکل‌گیری کمیته مدیریت سوانح، نحوه برنامه‌ریزی مدیریت سوانح در مدرسه، چگونگی برگزاری تمرین و مانور و فرآیند مستندسازی.
- فرآیند تدوین دستورالعمل:
  - اجرای طرح آماده‌سازی مدارس در ۱۶ مدرسه نمونه در دو شهر کرمان و گرگان
  - مستندسازی اقدامات انجام شده و بررسی درس‌های آموخته
  - اجرای مجدد طرح آماده‌سازی مدارس در ۳۰ مدرسه در دو شهر کرمان و گرگان
  - مستندسازی اقدامات انجام شده و گردآوری گزارشات مدارس نمونه
  - گردآوری گزارشات سازمان‌های همکار (هلال احمر، آتش‌نشانی و...)
  - اخذ بازخورد از مدارس نمونه برای اصلاح و نهایی‌سازی دستورالعمل اجرایی

۵-۱-۲- برگزاری کارگاه‌های «آموزش به آموزشگران» درخصوص آماده‌سازی مدارس

The poster features the UNDP logo and the Islamic Republic of Iran Ministry of Education logo at the top. The main title is 'برگزاری کارگاه‌های آموزش به آموزشگران' (Training of Trainers) and 'در خصوص آماده‌سازی مدارس' (on Preparing Schools). Below the title are three circular images showing people working together on documents and maps.

- برگزاری کارگاه‌های آموزش به آموزشگران با مشاورکت وزارت آموزش و پرورش در شهر کرمان و گرگان
- آموزش ۳۰ نفر از دبیران منتخب شهرهای کرمان و گرگان
- آموزش نحوه شکل‌گیری کمیته مدیریت سوانح مدارس
- آموزش ایمن‌سازی غیرسازه‌ای
- آموزش نحوه برنامه‌ریزی مدیریت سوانح در مدارس
- آموزش مستندسازی اقدامات مدیریت سوانح در مدارس
- تدوین سرفصل‌ها و مدارک آموزشی مورد نیاز
- برنامه‌ریزی برای ادامه آموزش‌ها توسط تیمهای آموزش‌دیده محلی

۱-۶- درس‌های آموخته از برنامه آماده‌سازی مدارس و برنامه‌ریزی برای تشکیل کمیته مدیریت سوانح در مدارس

برنامه پنج ساله مشترک دولت‌چ-ایران و برنامه توسعه علی متحده انتشاری ترقیات های مدیریت شرط‌بندی برای سلایمانی طبقه در گذشته
برنامه توسعه علی متحده

اموری اسلامی ایران
سازمان امنیت اسلامی ایران

درس‌های آموخته از برنامه آماده‌سازی مدارس و برنامه‌ریزی برای تشکیل کمیته مدیریت سوانح در مدارس

- اهمیت آموزش‌های مستمر نظری و عملی و بر مبنای زمان‌بندی مشخص
- ضرورت استفاده از توانمندی و مهارت‌های خاص اولیاء و دانش‌آموزان
- ارائه راهکارهای تو برای خلاقیت و مشارکت بیشتر مدارس و دانش‌آموزان با توجه به انعطاف‌پذیری مناسب دستورالعمل
- امکان تجهیز مدارس به وسائل ضروری و مهم با هزینه کم
- افزایش همکاری بین‌بخشی و مشارکت سازمان‌ها و نهادهایی همچون هلال احمر، آموزش و پرورش، آتش‌نشانی، شهرداری و ستاد حوادث.
- عدم کارایی ساختارهای پیچیده مدیریت بحران در مدارس
- لزوم همکاری و هماهنگی با نوسازی مدارس برای اطلاع از ایمن‌سازی و مقاوم‌سازی ساختمان مدرسه
- ضرورت برنامه‌ریزی برای تدوین برنامه مدیریت سوانح در مدارس

۲-۲- بیمارستان‌ها

۱-۲-۲- تدوین راهنمای مقاوم‌سازی اجزای غیرسازه‌ای در بیمارستان‌ها

تدوین راهنمای مقاوم‌سازی اجزای غیرسازه‌ای در بیمارستان‌ها

با مشارکت کارگروه آماده‌سازی بیمارستان‌های گرگان
مشاور: شرکت سوانح پژوهان آسیا، دانشگاه علوم پزشکی گرگان
مطالعه موردي در مقاوم‌سازی اجزای غیرسازه‌ای چهار بیمارستان در
شهر گرگان (بیمارستان‌های دزبانی، پنج‌آذر، طالقانی و حکیم جرجانی)

بخش‌های اصلی دستورالعمل:

- تقسیم‌بندی کلی نارسایی‌های اجزای غیرسازه‌ای بیمارستان‌ها
- مبانی نظری و محاسباتی مقاوم‌سازی غیرسازه‌ای بیمارستان‌ها
- تدا比رو جزئیات اجرایی در مقاوم‌سازی غیرسازه‌ای بیمارستان‌ها
- بازرسی اجزای غیرسازه‌ای بیمارستان‌ها و چک‌لیست‌های لازم

۲-۲-۲- اجرای برنامه مقاومسازی اجزای غیرسازه‌ای در بخشی از دو بیمارستان کرمان

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه علی متعهد
ارائه‌ی تقریبیت‌های مدیریت نظریه‌پری پلی‌ای طبیعی در کشور

جمهوری اسلامی ایران
ساختار پژوهی ایجاد کنندگان

اجرای برنامه مقاومسازی اجزای غیرسازه‌ای در بخشی از دو بیمارستان کرمان

- بیمارستان‌های شهید باهنر و افضلی پور
- زمان: ۱۳۸۶-۱۳۸۷
- دستگاه همکار: دانشگاه علوم پزشکی کرمان و کارگروه آماده‌سازی بیمارستان‌ها
- تدوین برنامه برای تکمیل مقاومسازی غیرسازه‌ای با مشارکت دستگاه‌های همکار
- هماهنگی با وزارت بهداشت در خصوص مقاومسازی ساختمان بیمارستان‌ها

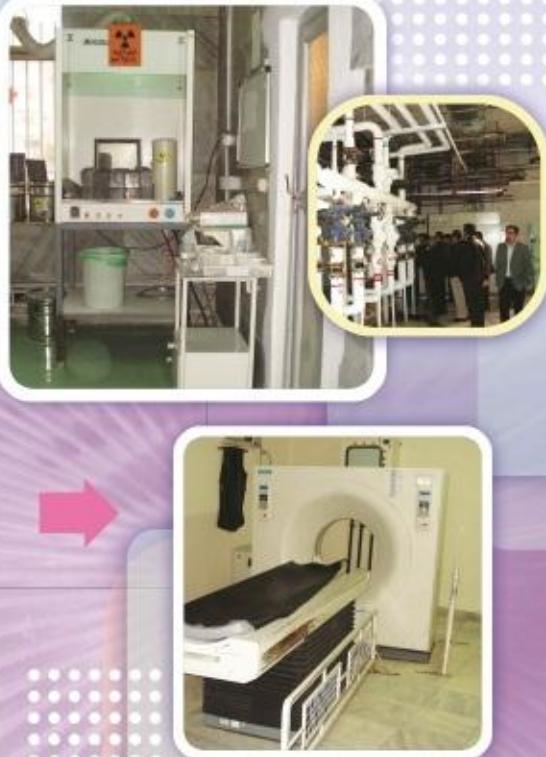

۳-۲-۲- برنامه مدیریت بحران بیمارستان‌ها و مراکز درمانی

برنامه پنج ساله مشترک دولت ج.ا. ایران و برنامه توسعه علی متعهد
ارتشی فرماندهی های مدیریت همکاری های امنیتی ایران
برنامه توسعه علی متعهد
اموری اسلامی ایران
امانه امنیتی اسلامی ایران

برنامه مدیریت بحران بیمارستان‌ها و مراکز درمانی

- تدوین دستورالعمل و استقرار سامانه فرماندهی حادثه در بیمارستان‌ها (HICS)
- استقرار سامانه فرماندهی حادثه در ۹ بیمارستان دوشهر کرمان و گرگان
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی سامانه فرماندهی حادثه در بیمارستان‌های دوشهر
- برگزاری مانور در بیمارستان‌های دوشهر

۳-۲- برنامه آماده‌سازی محلات در برابر زلزله

۱-۳-۲- تشکیل تیم مدیریت بحران محله‌ای در دو شهر کرمان و گرگان

برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه حل محل
ارتقای مرفه‌های مدیریت خطرپذیری بنا برای طبیعی در کشور

جمهوری اسلامی ایران
سازمان امنیتی کمیته امداد ایران

تشکیل تیم مدیریت بحران محله‌ای در شهرهای کرمان و گرگان

- در ۶ محله شهر کرمان و ۳ محله در شهر گرگان
- با مشارکت کارگروه مدیریت بحران مبتنی بر جوامع محلی و سازمان‌های غیردولتی
- (مرکز مطالعات مدیریت بحران شهرداری کرمان و سازمان غیردولتی مهرورزان توانا)
- سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۷
- ایجاد ۹ دفتر مدیریت بحران محله‌ای در ۹ محله آسیب‌پذیر در دو شهر

اقدامات و برنامه‌ها:

- شناسایی افراد کلیدی و معتمد محلات
- برگزاری جلساتی جهت بیان اهمیت اجرای برنامه‌های مدیریت بحران مبتنی بر جوامع محلی
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی مدیریت بحران و نقش تیم مدیریت بحران محله در کاهش آسیب‌پذیری محله
- انتخاب اعضای تیم مدیریت بحران محله

۲-۳-۲- تجهیز محلات به اقلام امداد و نجات و استقرار کانکس‌های امدادی

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه علی متعبد
ارتقای قدرتمندی مدیریت شفافیت‌بازی طبیعتی در کشور

جمهوری اسلامی ایران
دولت را بزرگتر کنند ایرانیان بخوبی

تجهیز محلات به اقلام امداد و نجات و استقرار کانکس‌های امدادی

- در ۶ محله شهر کرمان و ۳ محله در شهر گرگان
- با مشارکت کارگروه مدیریت بحران می‌تنی بر جوامع محلی و سازمان‌های غیردولتی (مرکز مطالعات مدیریت بحران شهرداری کرمان و سازمان غیردولتی مهرورزان توانا)
- سال ۱۳۸۶-۱۳۸۷

اقدامات:

- انتخاب محل مناسب جهت استقرار کانکس ۲ - هماهنگی با افراد و ساکنین محلات ۳ - خریداری کانکس ۴ - استقرار تجهیزات تجهیزات در دو شهر کرمان و گرگان در مدارس و خانه‌های بهداشت مستقر گردیده است.

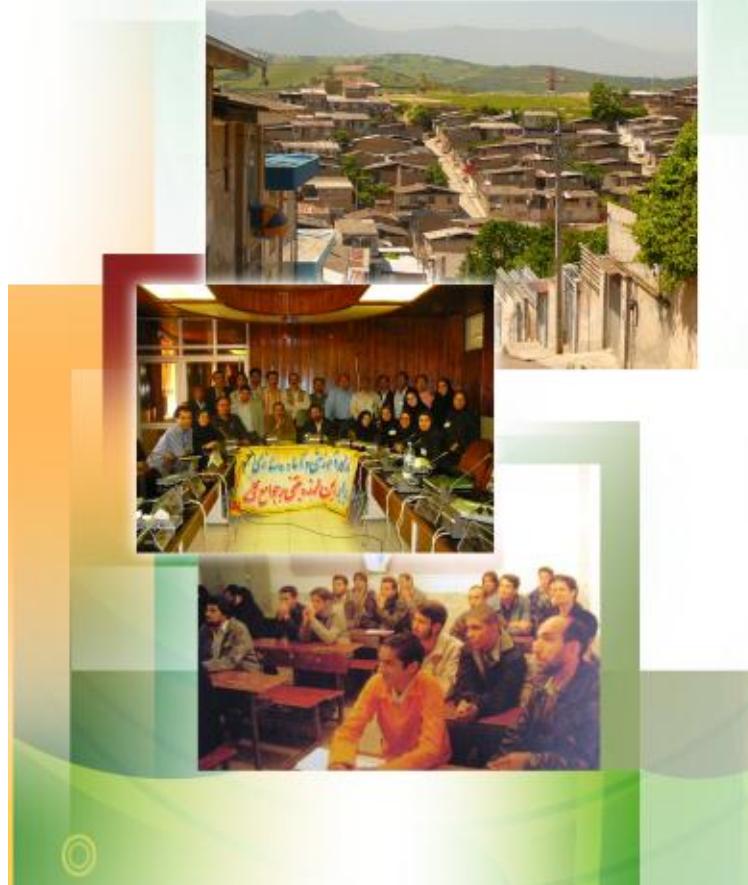
۳-۳-۲- برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه امداد محله

برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه محل متحد ارتفای تحریفات های مدیریت شفیرپذیری پایابی طبیعی در کشور

برنامه توسعه محل متحد
امم‌یاری اسلامی ایران
امانات راه‌سازی و نهادهای اجراء‌آمیز

برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه امداد محله

- در ۶ محله شهر کرمان و ۳ محله در شهر گرگان
- با مشارکت کارگروه مدیریت بحران مبتنی بر جوامع محلی و سازمان‌های غیردولتی (مرکز مطالعات مدیریت بحران شهرداری کرمان و سازمان غیردولتی مهرورزان توانا) و هلال احمر و سازمان آتش‌نشانی
- سال ۱۳۸۶-۱۳۸۷
- آموزش ۲۰۰ نفر در کرمان و ۱۰۰ نفر در گرگان
- سرفصل‌های آموزشی: ۱- کمک‌های اولیه -۲- آواربرداری -۳- اطفاء حریق
- مخاطبان: تمامی ساکنین علاقمند به حضور در کلاس‌های امداد محله

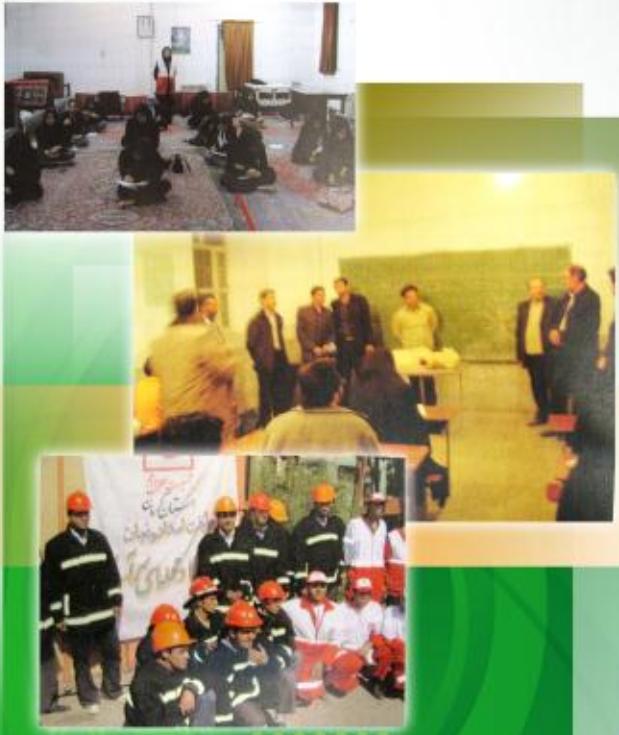
۴-۳-۲- برگزاری مانورهای مدیریت سوانح در محلات

برنامه پنج ساله مشترک دولت ج.ا. ایران و برنامه توسعه حمل مسند
ارزشی ترقیات های مدیریت نظریه بینای طبیعت در کشور

برگزاری مانورهای ایران
مدانست راهنمایی و کنترل ایران

برگزاری مانورهای مدیریت سوانح در محلات

- در ۶ محله شهر کرمان
- با مشارکت کارگروه مدیریت بحران میتبینی بر جوامع محلی و سازمانهای غیردولتی (مرکز مطالعات مدیریت بحران شهرداری کرمان) و هلال احمر و سازمان آتش نشانی
- سال ۱۳۸۷-۱۳۸۶
- دو مانور امداد و نجات و اطفاء حریق در هر محله
- برگزاری دو مانور با حضور ۲۰۰ نفر از افراد آموزش دیده ۶ محله کرمان در شهر مشهد
- در هر یک از ۶ شهر شاهد مانور مدیریت بحران محلات برگزار خواهد شد.

۳-۲-۵- مفاهیم مدیریت بحران مبتنی بر جوامع محلی

برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه محلی متعدد ارتشی تقویت های مدیریت شفیری برپایی طبیعت در کشور
برنامه توسعه محلی
اموری اسلامی ایران
سازمان امنیت ملی اسلامی ایران

مفاهیم مدیریت بحران مبتنی بر جوامع محلی

هدف از استقرار برنامه مدیریت بحران محله: کسب آمادگی های لازم جهت مقابله با حوادث احتمالی محله (توانایی مدیریت بحران محله تا ۷۲ ساعت پس از وقوع زلزله تازمان رسیدن تیم های امدادی دولتی)

فعالیت ها:

- نشکیل تیم مدیریت بحران محله از بین افراد علاقمند و مورد اعتماد محله
- شناسایی خطرات بالقوه محله و تهیه برنامه مدیریت محله با کمک اعضای تیم مدیریت بحران محله
- برگزاری دوره های ویژه آموزشی امدادی (۱- کمک های اولیه -۲- آوار برداری -۳- اطفاء حریق)
- برگزاری دو مانور امداد و نجات و اطفاء حریق در هر محله
- استقرار کانکس تجهیزات امداد و نجات در هر محله

۴-۲- اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی

۱-۴-۲- تهیه اینیمیشن با موضوع زلزله و آمادگی در برابر آن جهت پخش در شبکه‌های ملی

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه دنیا متحده ارائه معرفی های معتبر خطرپذیری بنایی طبیعی در کشور
جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه آزاد اسلامی تهران

تهیه اینیمیشن با موضوع زلزله و آمادگی در برابر آن جهت پخش در شبکه های ملی

آغاز تولید در سال ۱۳۸۷
۱۵ قسمت ۲ دقیقه‌ای
مخاطب: عموم مردم
 مجری پروژه: موسسه نسل اندیشه سیز

تشکیل کمیته فنی با حضور متخصصین از پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، هلال احمر، سازمان نظام مهندسی و دفتر ملی پروژه

عنوان قسمت‌ها:

- ۱- ساخت و ساز سبک و ایمن
- ۲- اهمیت سپردن کار به مجری ذی صلاح
- ۳- آشنایی با لرزه خیزی کشور و مفاهیم زلزله بصورت ساده
- ۴- اهمیت خود امدادی و دگر امدادی
- ۵- اهمیت بیمه زلزله و توجه به اولویت مسائل جانی به مسائل مالی
- ۶- بکارگیری مصالح استاندارد در ساخت و ساز
- ۷- تعریف ساختمنان امن
- ۸- محلات
- ۹- لزوم توجه به دریافت مدارک احداث ساختمان در زمان خرید واحد مسکونی
- ۱۰- کیف امدادی
- ۱۱- جستجو و نجات و نحوه تخلیه و فرار در هنگام بروز زلزله و کمک‌رسانی به دیگران
- ۱۲- تغییرات در کاربری و اثرات آن بر افزایش خطرپذیری ساختمان
- ۱۳- مانور در منزل و مجتمع مسکونی و لزوم هماهنگی خانواده‌ها قبل از بحران و پناهگیری در زمان زلزله
- ۱۴- اهمیت ایمنی اجزای غیر سازه‌ای

۲-۴-۲- آگاهسازی عمومی ویژه مردم و مهندسان

آگاه سازی عمومی ویژه مردم و مهندسین

برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه عالم متحد
ارشادی قدرتمندی های مدیریت نظریه بینایی هایی در کشور

جمهوری اسلامی ایران
همایش بررسی ایمنی مهندسی ایران

چند از مقاومت
سلفیشن مسکونی خود
در برابر زلزله اطمینان دارید!

- تهیه و انتشار پوسترهاي ايمن سازی سازه‌اي و غير سازه‌اي
- تираж: ۲۵ هزار نسخه
- موضوعات اصلی: نکات ايمني قبل، حين، بعد از زلزله
- نکات مهم ايمني در زلزله (بيام های غير سازه‌اي)
- تهیه شده در کارگروه اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی با همکاری جمعیت هلال احمر استان گلستان و ستاد حوادث غیر مترقبه استان گلستان توزیع در سطح استان گلستان
- تهیه ۶۰ قسمت برنامه مستند تلویزیونی در شهر گرگان با همکاری مرکز صدا و سیمای استان گلستان
- تهیه ۴۸ دقیقه ای مستند تلویزیونی در شهر کرمان با همکاری مرکز صدا و سیمای استان کرمان
- تهیه و توزیع بنرهای آموزشی با موضوع آمادگی در برابر زلزله
- تهیه شده در کارگروه اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی با همکاری جمعیت هلال احمر استان گلستان
- سال ۱۳۸۷
- توزیع در سطح استان گلستان (۳۶ نسخه بترویژه مدارس، ۴۲ نسخه ویژه عموم مردم)
- تهیه و توزیع پوسترهاي آموزشی
- سه پوستر طراحی شده با مشارکت مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن
- سال ۱۳۸۵
- تираж ۱۵۰۰۰ نسخه، با مشارکت سازمان نظام مهندسی، در پانزده استان کشور توزیع شد.

۳-۴-۲- تهیه و پخش پیام‌های آموزشی اطلاع‌رسانی

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه کلی متعدد ارتباطی فرهنگی های مدنیتی و فلسفی طفیلی طبیعتی در کشور

اموری اسلامی ایران
ادهارت رسانی مکاتب اسلامی اینستاگرام

تهیه و پخش پیام‌های آموزشی اطلاع‌رسانی

ارزیابی، جستجو و تجات

● زیرنویس تلویزیونی
● بصورت زیرنویس برنامه تلویزیونی شبکه استان کرمان و گلستان
● با مشارکت مرکز صدا و سیمای استان‌های کرمان و گلستان
● سال ۱۳۸۵
● موضوع: پیام‌های آموزشی جهت آمادگی در برابر زلزله
● تعداد پخش: هر روز به مدت ۶ ماه در زمان پخش برنامه‌های پرشنبه
● چاپ مطالب آموزشی در روزنامه‌های کثیرالانتشار
● سال ۱۳۸۷
● با مشارکت جمعیت هلال احمر استان گلستان
● انتشار در روزنامه کیمیای گلستان، ماهنامه دهیار، هفته‌نامه‌های الکا و حریف گرگان

● متروپیام
● پخش پیام از ۷ ایستگاه کلیدی مترو به مدت یک هفته در سال ۱۳۸۷ به مناسب هفته کاهش اثرات بلایای طبیعی

● پیام از تلویزیون‌های شهری
● پخش پیام از تلویزیون شهری نصب شده در میادین و نک، هفت‌تیر و تجریش تهران به مدت یک هفته در سال ۱۳۸۷ به مناسب هفته کاهش اثرات بلایای طبیعی

● تهیه گلیپ آموزشی با موضوع آمادگی در برابر زلزله
● گلیپ ۲ دقیقه‌ای
● پخش از شبکه استان گلستان
● تهیه شده در کارگروه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی با همکاری جمعیت هلال احمر استان گلستان و مرکز صدا و سیمای استان گلستان
● سال ۱۳۸۷

۴-۴-۲- مشارکت در برگزاری سمینارها و همایش‌های ملی مدیریت سوانح

مشارکت در برگزاری سمینارها و همایش‌های ملی مدیریت سوانح

- شرکت در سومین سمینار بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حوادث غیرمتربقه طبیعی، بهمن ماه ۱۳۸۶، با حضور ۴۰ نفر از همکاران پژوهه در سطح ملی و استانی و برگزاری نمایشگاه و نشست اطلاع‌رسانی
- شرکت در همایش ملی مدیریت بحران دانشگاه آزاد واحد ملایر، ۲۸ و ۲۹ آبان ماه ۱۳۸۷ - ارائه دستآوردهای پژوهه در قالب دو مقاله و برگزاری دو کارگاه آموزشی در همایش
- شرکت در چهارمین سمینار بین‌المللی مدیریت جامع بحران در حوادث غیرمتربقه طبیعی، اسفند ۱۳۸۷، تهران
- شرکت در سومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت خطر پذیری بلایا منطقه اکو- در سال ۱۳۸۷ - ارائه دستآوردهای پژوهه در قالب مجموعه‌ای از اطلاعات بر روی لوح فشرده

۵-۲- ساخت و ساز ایمن در مناطق شهری

۱-۵-۲- طرح آسیب‌شناسی مراحل مختلف فرآیند ساخت و ساز

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه ملی متحد ارتباطی همکاری های مدیریت خطرپذیری بناهای طبیعی در کشور

برنامه آسیب‌شناسی مراحل مختلف فرآیند ساخت و ساز

همکاران طرح: شهرداری، سازمان نظام مهندسی ساختمان، سازمان مسکن و شهرسازی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، مؤسسه استاندارد کالا و مصالح، مرکز آموزشی حرفه‌ای (دانشگاهها)، انبوامسازان، اداره بیمه و تأمین اجتماعی، استانداری و ستاد حوادث غیرمتربقه استان گلستان

اهداف طرح:

۱. شناسایی ساختار اداری و مراحل صدور مجوزهای ساختمانی
۲. ارزیابی و آسیب‌شناسی سیستم ارائه خدمات فنی و مهندسی
۳. شناسایی و بررسی جایگاه مالکین، سازندگان، سرمایه‌گذاران و انبوامسازان مسکن و ساختمان در فرآیند ساخت و ساز
۴. بررسی وضعیت نیروی انسانی، استادکاران و کارگران فنی شاغل در امر ساخت و ساز
۵. بررسی وضعیت مصالح، ماشین آلات و فن آوری ساخت و ساز

خروجی‌های مورد انتظار:

- ۱- آسیب‌های موجود در هر یک از مراحل
- ۲- اولویت‌بندی آسیب‌های موجود
- ۳- ارائه راهکارهای پیشنهادی
- ۴- اجرایی کردن یک یا چند مورد از این راه کارها جهت اصلاح آسیب‌های موجود

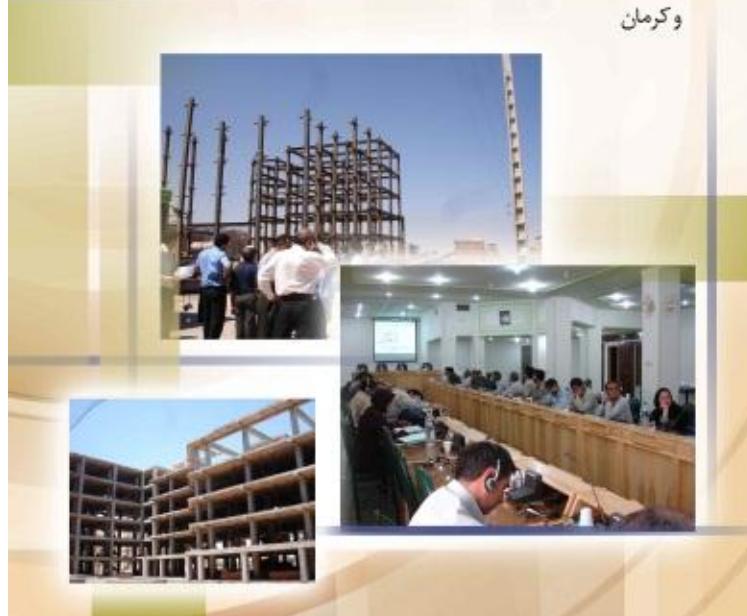
۲-۵-۲- برگزاری کارگاه آموزشی ارتقای فرآیند صدور مجوزهای ساختمانی

برنامه پنج هفته مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه علی متعبد ارتباطی ترقیات های مدیریت طوریابی طبقه در کشور
برنامه توسعه علی متعبد ارتباطی ترقیات های مدیریت طوریابی طبقه در کشور

برگزاری کارگاه آموزشی ارتقای فرآیند صدور مجوزهای ساختمانی

زمان برگزاری کارگاه: ۳۱ تیرماه الی ۴ مرداد ۱۳۹۶
مدرسین: مرکز آسیایی آمادگی در برابر سوانح (ADPC)
 محل برگزاری کارگاه: شهر کرمان - خانه دانشگاه
شرکت کنندگان: نفرات کارشناسان و مدیران مرتبط با ساخت و ساز در سطح ملی و محلی (سازمان نظام مهندسی، شهرداری، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، وزارت مسکن و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و ...)
اهداف و عنوانین اصلی کارگاه:

۱. تشریح مفاهیم اساسی ساخت و ساز و مفاهیم زلزله
۲. تبیین و تشریح ارتباط ساخت و ساز و پدیده زلزله
۳. توصیف فاکتورها و عوامل مهم در ساخت ساختمانهای مقاوم در برابر زلزله
۴. بررسی مزایا و فواید بکارگیری صحیح کدهای ساختمانی
۵. بررسی تطبیقی فرایند ساخت و ساز در دوشهر گرگان و کرمان
۶. بررسی و شناخت مراحل مسئله دار و نیازمند توجه ویژه در این فرایند
۷. شناسایی مشکلات کنوئی در روند ساخت و ساز
۸. بررسی نقاط ضعف و نقاط قوت روند کنوئی ساخت و ساز
۹. بررسی نقش و تاثیر عوامل مختلف دخیل در امر ساخت و ساز
۱۰. ارائه راهکارهای مناسب جهت بهبود فرایند ساخت و ساز در دوشهر گرگان و کرمان

۶-۲- تدوین سناریوی زلزله در مناطق شهری

۶-۱- سناریوی زلزله

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه کل ملل متحد ارگانی فرهنگی های مدیریت خطرپذیری بنا بر ای طبقه در گذشته

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امنیت ملی و امنیت اجتماعی

سناریوی زلزله

پیش بینی و تجسم مجموعه عوارض حادث شده بعد از روسیداد لرزه ای بزرگ و محتمل راستاریوی زلزله گویند که اغلب در مورد مراکز جمعیتی و ساخت و سازها و سایر آثار زندگی اجتماعی مورد توجه قرار می گیرد.

تدوین سناریوی زلزله، روشی علمی در بررسی و تخمین میزان خسارت ها و تلفات ناشی از وقوع زلزله در فاز قبل از وقوع بحران برای مراکز جمعیتی بزرگ نظیر شهرهای مهم و مراکز استان ها است. از سناریوی زلزله می توان برای درک صحیح و بهتر ابعاد زلزله و اثرات ناشی از آن استفاده نمود.

یکی از مراحل اصلی تدوین سناریوی زلزله برای یک شهر تقسیم شهر به مناطق مشخص (مش بندی) جهت سهولت گردآوری اطلاعات پایه می باشد.

خروجی های اصلی سناریوی زلزله:

- تعریف مناطق آسیب دیده (تعریف شعاع خسارات وارد)
- خسارات وارد به ساختمان ها
- خسارات وارد به شریان های حیاتی و زیرساختهای شهر
- برآورد میزان تلفات انسانی (تعداد کشته شدگان و مجروحان)

خروجی های بدست آمده از سناریوی زلزله یک شهر پایه و اساس تهیه برنامه پاسخ اضطراری در برابر زلزله می باشد.

۲-۶-۲- تهییه سناریوی زلزله برای شهرهای گرگان و کرمان

تئمیه سناریوی زلزله برای شهرهای گرگان و کرمان

برنامه پنج ساله مشترک دولت ایران و برنامه توسعه ملل متحد
از نقایق قدرتمندی های مدیریت شفیری برای بهبود مقابله در کشور

جمهوری اسلامی ایران
سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

- مشاور همکار (گرگان): مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن
- مشاور همکار (کرمان): مرکز مطالعات مدیریت بحران شهرداری کرمان
- زمان انجام: سال ۱۳۸۷ - ۱۳۸۶
- خروجی ها: سناریوی زلزله در قالب بسته نرم افزاری شامل:
  - تخمین خسارات واردہ به ساختمان ها
  - تخمین خسارات واردہ به زیر ساخت ها
  - تخمین تلفات انسانی ناشی از وقوع زلزله
  - ریز پهنگ بندی خطر زلزله در شهر کرمان
  - نقشه توزیع فضایی مناطق پر خطر شهر
- بر مبنای نرم افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)

۷-۲- نیازسنجی آموزشی

۱-۷-۲- نیازسنجی آموزشی و ارتقای آگاهی عمومی به منظور مدیریت ریسک زلزله شهری

**نیازسنجی آموزشی و ارتقای آگاهی عمومی
به منظور مدیریت ریسک زلزله شهری**

هدف:
ظرفیت‌سازی و آموزش مدیران و کارشناسان مرتبط با امر مدیریت بحران در دو شهر کرمان و گرگان، در زمینه آموزش‌های تخصصی

مشاور طرح:
شرکت آب‌اندیشان آذربایجان غربی

فعالیت‌ها:

- شناسایی نیازهای آموزشی گروه هدف و اولویت‌بندی آنها
- ارائه روش مناسب نیازسنجی آموزشی در خصوص مدیریت خطرپذیری زلزله
- تدوین سرفصل، طرح درس و برنامه‌های آموزشی مورد نیاز برای گروه هدف
- شناسایی ظرفیتهای موجود، از طریق ایجاد بانک اطلاعات سازمان‌ها و نهادهای محلی و ملی
- ارائه برنامه اجرایی و استراتژی‌های آموزش‌های تخصصی به گروه هدف

۲-۷-۲- نیازسنجی آموزشی زنان و ظرفیت‌سازی برای پاسخگویی به نیازها در راستای مدیریت ریسک سوانح

The cover features the logos of UNDP (United Nations Development Programme) and UN Women. The title is written in Persian: "نیازسنجی آموزشی زنان و ظرفیت‌سازی برای پاسخگویی به نیازها در راستای مدیریت ریسک سوانح". Below the title, the purpose is stated: "هدف: آماده‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری گروه زنان". The consultant is listed as "مشاور طرح: شرکت راهبرد پیمایش". The activities section includes the following points:

- هدایت و راهبری نیازسنجی آموزشی سریع گروه زنان در سطح شهر و تعیین نیازهای آموزشی
- شناسایی سازمان‌ها و نهادهایی که دارای فعالیت‌های مرتبط با زنان در شهرها و در سطح ملی هستند
- ارائه برنامه اقدام و برنامه اجرایی شامل استراتژی‌ها، سیاست‌ها و روش‌های آموزش و مدیریت یکپارچه نیازهای زمینه آموزش به گروه‌های زنان

۳-۷-۲- کارگاه آموزشی «ادغام رویکرد جنسیت در مدیریت خطرپذیری بلایای طبیعی»

The brochure cover features the UNDP logo and the Islamic Republic of Iran Ministry of Environment logos at the top. The title 'کارگاه آموزشی «ادغام رویکرد جنسیت در مدیریت خطرپذیری بلایای طبیعی»' is prominently displayed in the center. Below the title, there is a list of bullet points detailing the workshop's objectives, location, and duration.

- هدف کلی: حساس سازی رویکرد جنسیت اجتماعی در بلایا، شناسایی نیازها و توجه ویژه به گروه زنان
- اهداف جزئی:
  - ایجاد درگ مشترک بین ادیین درباره مفاهیم جنسیتی مربوط به مدیریت خطرپذیری بلایا
  - ایجاد درگ مشترک از نیازهای منحصر به فرد جنسیتی شامل نیاز به برنامه ریزی برای پاسخگویی و آموزش و نیاز به ارزش گذاردن به دانش و توانمندی های زنان در برنامه مدیریت خطرپذیری بلایا
  - معزفی مفاهیم کلیدی ادغام جنسیت به مدیریت خطرپذیری بلایا.
- زمان و محل برگزاری: ۳۱ تیرماه ۱۳۸۷ - تهران
- مدرس: خانم کالیانی منانسن - مشاورینین المللی UNDP در حوزه جنسیت
- شرکت کنندگان: مدیران و کارشناسان مرتبط با مدیریت بلایا در سازمان ها، نهادها و موسسات ذیرباقط شامل ستاد حوادث و سوانح غیر مترقبه کشور، وزارت خانه های کشور، بهداشت، نیرو، جمعیت هلال احمر، سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی (ره)، جمعی از محققین و کارکنان دفاتر ملی و محلی پرورده
- شاخص کمی دوره: آموزش ۸۰ نفر ساعت

۴-۷-۲- کارگاه آموزشی راهبری و تسهیلگری شبکه‌های دانش

برنامه پنج ساله مشترک دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه توسعه ملل متحد
از نقایق خروجی های مدیریت خطرپذیری بستهای طبیعی در کشور

امانات بین‌المللی ایران
جمهوری اسلامی ایران

کارگاه آموزشی راهبری و تسهیلگری شبکه‌های دانش

(Knowledge Network Facilitating)

زمان برگزاری: ۱۳۸۷ مرداد ۱۳

مکان برگزاری: تهران

● سرفصل‌های مهم آموزشی:

- آشنایی با مفاهیم مدیریت بلایا و خلاص دانش و مدیریت دانش در مدیریت بلایا مبتنی بربروندادرها
- معرفی فعالیتهای برخی سازمان‌های شرکت‌کننده در حوزه شبکه دانش
- معرفی برخی بانک‌های دانش موجود برای مدیریت بلایا
- کاربرد دانش موجود برای رفع نیازها و چالش‌های جامعه محلی
- شناسایی بخش‌های مخاطب و محصولات مناسب دانش و اجرای نظام مؤثر مدیریت دانش
- ابزارهای موثر انتشار پیام
- شناسایی چالش‌های فراروی تسهیل گران و مهارت‌های لازم
- بررسی اجمالی مدیریت دانش (مطالعه موردي هند)

● شرکت‌کنندگان:

مسوولان شبکه دانش از برخی کارگروه‌های تخصصی ستاد حوادث و سوانح غیر مترقبه کشور و نمایندگان بخش شبکه دانش از سازمان‌ها و مراکز تحقیقاتی مربوط به حوزه بلایا

● مدرسان و تسهیلگران بین‌المللی:

- کارشناسان مرکز آسیایی آماده سازی بلایا (ADPC) در حوزه های مدیریت دانش و مدیریت خطرپذیری بلایا
- کارشناس شبکه مدیریت خطرپذیری بلایا در حوزه تبدیل راه حل‌های بهترین تجربه منطقه‌ای برنامه توسعه ملل متحد از هند.

فصل سوم

چالش‌ها و درس‌های آموخته

- ✓ درس‌های آموخته از اجرای اقدامات اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در دو شهر کرمان و گرگان چیست؟

اقدامات ذکر شده در فصول قبل طی سال‌های اجرای برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد در شهرهای کرمان، گرگان و تهران در مدت پنج سال انجام شدند. اجرای اقدامات آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی با چالش‌ها و درس‌هایی روپرتو بوده که در ادامه به مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود.

۱- اجرای اقدامات مقطعي

- اجرای اقدامات اطلاع‌رسانی عمومی به صورت مقطعي و بدون در نظر داشتن استراتژي‌های اجرایی از اثربخشی لازم برخوردار نیستند.
- تولید بدون برنامه و هدف مشخص در زمينه موضوع‌های مختلف اطلاع‌رسانی سبب اتلاف هزینه و انرژي در کل کشور خواهد شد.
- تولید غيرهمانگ مطالب اطلاع‌رسانی در کشور سبب افزایش موازی کاري و کاهش كيفيت خواهد شد. بسياری از سازمان‌ها و نهادها به دليل اطلاع نداشتن از توليدات حوزه اطلاع‌رسانی در سوانح در ساير سازمان‌های کشور، چندين بار يك موضوع را به شكل ضعيفي توليد می‌کنند.

۲- نياز به ارتباط نظاممند بين سازمانی

- ارتباط نظاممند ميان دستگاه‌های اجرایی، متوليان امر اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی و سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با موضوع مدیریت بحران در سطوح مختلف ملي، استانی و محلی سبب افزایش كيفيت خروجي‌ها خواهد شد.

۳- اطلاع‌رسانی نيازمند پشتيباني مناسب است

- اطلاع‌رسانی بدون پشتوانه، اعتماد مردم را از بین خواهد برد. پس از اطلاع‌رسانی عمومی مردم به دنبال اطلاعات بيشتر و نهادهای ارائه كننده اطلاعات خواهند بود و در صورت عدم هماهنگی نهادها اطمینان عموم مردم به اطلاعات درياfته كاسته می‌شود.
- در صورتی که پشتيباني مناسب ملي و توزيع اطلاعات از طريق سازمان مدیریت بحران به صورت يكپارچه، سريع و به درستی صورت پذيرde، اطلاع‌رسانی در کشور به صورت موثری انجام خواهد شد.

۴- اطلاع‌رسانی باید در برنامه‌ريزی‌ها به عنوان گامی مستقل در نظر گرفته شود

- اطلاع‌رسانی عمومی غالبا جزء مراحل جانبی اقدامات به شمار می‌آيد و در برنامه‌ريزی‌ها به آن توجه درست نمی‌شود. لذا مراحل اطلاع‌رسانی در برنامه‌ريزی‌ها باید به صورت مشخص و از پيش تعين شده و در زمان مناسبی از بازه زمانی برنامه انجام شود. در شرایطی که اطلاع‌رسانی زودهنگام یا بعد از موعد مقرر انجام شود، از اثربخشی لازم برخوردار نخواهد بود.

۵- اطلاع‌رسانی حفظ سرمایه‌های ملي است

- اطلاع‌رسانی همانند سرمایه ملي است که باید در کل کشور و به صورت حمایت شده و هماهنگ در اختیار همگان قرار گیرد. تمامی افراد کشور باید از وضعیت خطرات و سوانح شهر یا استان خود و نحوه پیشگیری و آمادگی در برابر آن آگاه باشند. اطلاع‌رسانی ابزاری برای ارائه و انتقال دانش و حفظ سرمایه‌های ملي است.

۶- اطلاع رسانی سوانح نباید به کالایی سودآور و تجاری تبدیل شود

- اطلاع رسانی عمومی درخصوص آمادگی و پیشگیری از سوانح باید با مشارکت تمامی دستگاه های متولی امر ایجاد شود و تمامی نهادها موظفند در این خصوص همکاری کنند لذا در صورتی که ابزار اطلاع رسانی در برابر سوانح به عنوان کالایی سودآور برای برخی تولید کنندگان تبدیل شود، ضمن انحصاری شدن این امر، هدف اصلی اطلاع رسانی عمومی را خدشه دار خواهد کرد.

۷- اطلاع رسانی نیاز به مشارکت جدی دارد

- مشارکت دستگاه ها و نهادها و کارشناسان متخصص در تهیه مطالب، عمق مطالب آموزش همگانی را افزایش خواهد داد.
- تجارت این برنامه نشان داد که صدا و سیمای جمهوری اسلامی در استان ها مشارکت و همکاری بسیار بیشتری در پخش برنامه ها داشته اند. لذا ضروری است که با جلب همکاری بیشتر شبکه های ملی، دستاوردهای استانی به اطلاع کلیه شهرهای کشور برسند.

۸- کارگروه آموزش همگانی

- برای آموزش همگانی در زلزله تنها استفاده از متخصصان و کارشناسان زلزله کافی نیست، بلکه باید یک کارگروه در قالب هماندیشی در این باره نظر داده و موضوعات و اهداف را نهایی کنند بدیهی است که حضور متخصصان جامعه شناس و سایر حوزه های مرتبط در این کارگروه ضروری است.

۹- توزیع مناسب و به هنگام، اثربخشی ابزارها را افزایش خواهد داد

- در این برنامه تولیدات بسیار زیادی در شهرهای کرمان و گرگان درخصوص آگاهسازی عمومی انجام شده است که سایر استان های کشور می توانند از آنها استفاده کنند. توزیع مناسب تمامی ابزارهای تولید شده در کشور، می تواند سطح آگاهی عمومی را در سطح کشور افزایش داده و از بازنمایی منابع و کاهش سطح کیفی آنها جلوگیری کند.

۱۰- اهمیت به روز رسانی و تلفیق اطلاعات در اطلاع رسانی

- تلفیق و به روز رسانی اطلاعات در آگاهسازی عمومی منجر به افزایش آگاهی مردم و بالا رفتن سطح کیفی تولیدات خواهد شد. این امر می تواند به صورت ملی و توسط کارگروه های تخصصی سازمان مدیریت بحران کشور و با جمع آوری کلیه اقدامات انجام شده در سراسر کشور و بازنمایی آنها به تمامی شهرهای کشور انجام شود.

۱۱- پیش بینی مشکلات مالی در فرآیند اطلاع رسانی عمومی

- فرآیند اطلاع رسانی عمومی نیازمند تداوم عملکرد و پیش روی بر اساس برنامه ای مدون است، بنابراین باید در برنامه ریزی ها به مشکلات و معضلات مالی توجهی خاص کرد و پیش از رو برو شدن با از بروز آن جلوگیری کرد.

۱۲- منابع شهرها باید به اشتراک گذاشته شوند

- همانگونه که در این گزارش ذکر شد، در دو شهر کرمان و گرگان تولیدات مختلفی در زمینه آگاهسازی و اطلاع رسانی عمومی انجام شد که اشتراک این تولیدات با شهرهای مختلف کشور می تواند امر آگاهسازی را سریع تر کرده و کیفیت تولیدات را افزایش دهد.

۱۳- اطلاع رسانی اقدامی زمان دار و پویا است

- اطلاع رسانی فرآیندی پویا است و باید به صورت پویا به آن نگاه شود بنابراین نمی‌توان به صورت غیرمستمر و موضعی با مفاهیم ایمن و آمادگی در برابر سوانح روبرو شد و در این باره باید همواره به روز و منعطف عمل کرد.

منابع و مأخذ

۱. اولین گزارش سالانه برای کمیته راهبری پروژه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران ۱۴۰۶-آذر ۱۳۸۵
۲. گزارش سالانه سال ۱۴۰۷ برنامه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران-دی ۱۳۸۶
۳. گزارش سالانه سال ۱۴۰۸ برنامه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران
۴. گزارش سالانه سال ۱۴۰۹ برنامه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران
۵. گزارش سالانه سال ۱۴۱۰ برنامه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران
۶. گزارش ارزیابی برنامه برنامه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۴۰۸
۷. مجموعه گزارش‌های سالانه ارائه شده ذیل برنامه ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران از دو شهر پایلوت برنامه (کرمان و گرگان)

تماس با مجریان و ارائه نظرات و بازخوردهای تكمیلی

علی‌رغم تلاش تمامی همکارانی که عهده‌دار مستندسازی این مجموعه بودند، تنها به بخش اندکی از دستاوردها اشاره شده است، بنابراین علاقه‌مندان برای برقراری ارتباط و دریافت اطلاعات و مستندات تکمیلی می‌توانند از طریق مسیرهای ذیل با مدیران و دفاتر مسؤول ارتباط برقرار کنند.

- سازمان مدیریت بحران کشور: ۰۲۱-۸۴۸۶۶۴۱

www.ndrmportal.moi.ir

- برنامه عمران ملل متحد: ۰۹۲۷-۰۹۸۶-۰۲۱

www.undp.org.ir/drm

- اداره کل مدیریت بحران استان گلستان (دفتر محلی برنامه در شهر گرگان): ۰۱۴۴-۰۱۴۰-۴۴۸۱-۰۱۷۱
- اداره کل مدیریت بحران استان کرمان (دفتر محلی برنامه در شهر کرمان): ۰۳۴۱-۰۱۳-۲۷۳۶۹۱۳

مدیران ملی برنامه در شهر تهران شامل آقای مهندس حسن قدمی، سرپرست سازمان مدیریت بحران کشور و مدیر ملی برنامه؛ آقای مهندس رحمت‌الله شیشه‌گر، قائم مقام وقت سازمان مدیریت بحران کشور، معاون وقت پیشگیری و مجری ملی وقت برنامه؛ خانم مهندس بهناز پورسید، مدیرکل وقت دفتر تدوین ضوابط و معیارهای کاهش خطرپذیری لرزاگی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و آقای مهندس سید اکبر هاشمی، مشاور وقت رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و مجری ملی وقت برنامه؛ به عنوان مجریان ملی برنامه در طول زمان اجرای برنامه، آقای مهندس مهدی کامیاب، مدیر طرح‌های توسعه، رئیس گروه محیط زیست، انرژی و مدیریت بحران «برنامه عمران ملل متحد»؛ خانم دکتر ویکتوریا کیانپور، تحلیل‌گر وقت برنامه در دفتر برنامه عمران ملل متحد، خانم الزیرا ساگین باوا معاون نماینده مقیم سازمان ملل متحد در ایران، به عنوان مدیران مسؤول در دفتر برنامه عمران ملل متحد در ایران، مدیران اجرایی آقای مهندس مسعود حصارکی، مدیر وقت مرکز مدیریت اطلاعات سازمان مدیریت بحران کشور و مدیر اجرایی برنامه مشترک، آقای مهندس علی تبار، مدیر وقت دفتر تدوین ضوابط و معیارهای کاهش خطرپذیری لرزاگی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور؛ خانم مهندس فرزانه آقامضانعلی رئیس گروه تدوین ضوابط و معیارهای کاهش خطرپذیری لرزاگی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور.

اعضای کمیته فنی مستندسازی نظارت بر تدوین خروجی‌های برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد تحت عنوان «ارتقای ظرفیت‌های مدیریت مخاطرات بلایای طبیعی در جمهوری اسلامی ایران» شامل آقای مهندس محمد حسین یزدانی سرپرست معاونت پیشگیری و پیش‌بینی سازمان مدیریت بحران کشور؛ آقای مهندس مهدی کامیاب، مدیر طرح‌های توسعه، رئیس گروه محیط زیست، انرژی و مدیریت بحران «برنامه عمران ملل متحد»، مدیر مسؤول مرتبط با پروژه مستندسازی اقدامات برنامه در دفتر برنامه عمران ملل متحد و عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی؛ آقای مهندس علیرضا مرادزاده، مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سازمان مدیریت بحران کشور و عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی؛ خانم مهندس فرزانه آقامضانعلی، رئیس گروه تدوین ضوابط و معیارهای کاهش خطرپذیری لرزاگی، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی، آقای مهندس رسول حسام، مدیرکل مدیریت بحران استان گلستان، عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی؛ آقای مهندس محسن صالحی کرمانی، مدیرکل مدیریت بحران استان گلستان، عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی؛ آقای مهندس علی تبار، مدیر پیشین برنامه در معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی؛ آقای دکتر مصطفی محقق، مشاور دفتر برنامه عمران ملل متحد در تهران و عضو کمیته فنی نظارت بر مستندسازی.

مجریان محلی در شهر گرگان آقای مهندس عبدالرضا دادبور معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری گلستان؛ جناب آقای مهندس هوشنگ غلامزاده معاون وقت هماهنگی امور عمرانی استانداری گلستان؛ آقای مهندس رضا انجمشاع، معاون وقت هماهنگی امور عمرانی استانداری گلستان؛ آقای مهندس محمد فرید لطیفی، سرپرست وقت معاونت هماهنگی امور عمرانی استانداری گلستان؛ آقای مهندس رحیم صوفی دبیر وقت ستاد حوادث و سوانح غیرمتربقه استان گلستان.

مجریان محلی در شهر کرمان آقای مهندس کامیاب معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری کرمان، آقای مهندس کمالی معاون وقت هماهنگی امور عمرانی استانداری کرمان، آقای مهندس محسن صالحی کرمانی مدیر کل مدیریت بحران استان کرمان و مدیر اجرایی برنامه و آقای مهندس بیژن آنی مدیر اجرایی وقت برنامه در شهر کرمان.

کارشناسان دفتر ملی برنامه آقای اردشیر سیاح مفضلی، آقای محسن سلیمانی روزبهانی، آقای بابک محمودزاده، خانم یاسمین شهربابکی، آقای رضا ولیزاده، خانم معصومه نظری، آقای بهزاد کاری جعفری، آقای امین شمس الدینی، خانم پری ناز فاضل زاده، خانم لیلا احمدی، آقای فرهاد عربپور، خانم شفیعیان، خانم سیما زرگر، خانم شیرین مقدم، خانم هدی حیدری و خانم فاطمه فیروزکوهی.

کارشناسان دفتر برنامه در شهر گرگان آقای احمد پایندان، آقای هادی دشتی زاده، آقای اسماعیل خوشبیان، آقای محمد آبرین و آقای صادقلی مقدم.

کارشناسان دفتر برنامه در شهر کرمان آقای احسان خجسته‌فر، آقای ساجد یوسف‌الهی، خانم رقیه صدر و آقای مهران کریمی مجد.

اعضای کارگروه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در برابر زلزله در شهر گرگان و همکاران اجرایی طرح: آقای دکتر محمد ابرهیم نعیمی طبیعی، مدیرعامل وقت سازمان جمعیت هلال احمر استان و رئیس کارگروه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی شهر گرگان؛ آقای مسعود احمدی مدیر کل وقت صدا و سیمای مرکز گلستان؛ آقای محمد علی احمدی مدیر کل صدا و سیمای مرکز گلستان؛ آقای حمیدرضا زرگرانی مدیر تولید صدا و سیمای مرکز گلستان؛ آقای رحمان صالحی تهیه کننده برنامه مسابقه خونه به خونه در مرکز صدا و سیمای گلستان؛ آقای عبدالحسین رحیمی دبیر کمیته و مدیر آموزش جمعیت هلال احمر استان گلستان؛ خانم سیاره حسینی کارشناس جمعیت هلال احمر استان از ابتدای پروژه؛ سرهنگ علی اصغر پاسندي نماینده بسیج استان گلستان؛ آقای مهندس مهدی حیدر زاده نماینده اداره کل دفتر فنی استانداری گلستان.

اعضای کارگروه اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در برابر زلزله در شهر کرمان و همکاران اجرایی طرح: خانم مریم معتمدی میرحسینی، دبیر کارگروه و نماینده سازمان صدا و سیمای مرکز کرمان؛ آقای دکتر امیر احمد شجاعی، مدیرعامل وقت جمعیت هلال احمر استان کرمان؛ آقای مهندس محمودی مدیرعامل جمعیت هلال احمر استان کرمان؛ آقای دکتر مجید اشرف گنجوی نماینده جمعیت هلال احمر استان کرمان؛ آقای دکتر پژمان غضنفری، آقای دکتر صابری‌نیا و آقای ایرج کرم‌نژاد، نماینده دانشگاه علوم پزشکی استان کرمان؛ آقای مهندس اکبر علوی رئیس مرکز مطالعات مدیریت بحران شهر کرمان؛ آقای کریم‌زاده و آقای روحی نماینده اداره آموزش و پرورش استان کرمان و آقای مهندس اسماعیلیان، نماینده سازمان نظام مهندسی استان کرمان.

تیم اجرایی و مطالعاتی مستندسازی نهایی شامل: آقای اردشیر سیاح مفضلی، مدیر بخش مطالعات مدیریت شهری و مدیریت بحران - موسسه مطالعات اندیشه شهر و اقتصاد و مجری طرح مستندسازی، آقای علی اصغر بدری، مدیر عامل موسسه مطالعات اندیشه شهر و اقتصاد و مشاور عالی طرح مستندسازی؛ خانم ندیمه صحفي، آقای بهزاد کاری جعفری، خانم شادی عظیمی، خانم مهناز خردمند، خانم آزاده بیات، خانم نگار صحفي، آقای حسین رحیمی نژاد، آقای حامد تبار، خانم سالومه سیاح، خانم کیاندخت میرمحمدحسینی، خانم بهنائز محمودزاده، خانم فاطمه شهبازی، خانم سمانه ستوده و خانم ثریا الزمانی کارشناسان ارشد - موسسه مطالعات اندیشه شهر و اقتصاد و پژوهشی طرح مستندسازی نهایی دستاوردهای برنامه مشترک.

در این گزارش مجموعه‌ای از مستندات در خصوص برنامه اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی ارائه می‌شود. این مجموعه شامل سه فصل و یک پیوست است. در فصل نخست، گزارش اجرای اقدامات در دو شهر کرمان و گرگان ارائه شده که دربرگیرنده اصول و مقاهم اطلاع‌رسانی عمومی، مراحل اجرای آگاهسازی عمومی در دو شهر کرمان و گرگان و مجموعه کاملی از خروجی‌ها و دستاوردهای برنامه مشترک دولت و برنامه عمران ملل متحد است. در فصل دوم مجموعه‌ای از استندهای اطلاع‌رسانی عمومی تهیه شده از خروجی‌های برنامه مشترک، ارائه شده است. در فصل سوم به درس‌های آموخته، تجارب و نکات اجرایی و اصلاحی در زمینه اطلاع‌رسانی و آگاهسازی عمومی در سوانح اشاره شده است. در پیوست نرم‌افزاری این گزارش، اسلایدی از مجموعه اقدامات انجام شده در دو شهر کرمان و گرگان در خصوص موضوع آگاهسازی عمومی به همراه تصاویر و اطلاعات تکمیلی ارائه شده است.